

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΡΟΖΟΚΟΚΗ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΙΩΝ

Είσαγωγή - Μετάφραση - Σχόλια

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΑΘΗΝΑ
2002

- a ΣΩ. Τὸν Ἴωνα χαίρειν. πόθεν τὰ νῦν ἡμῖν ἐπιδεδήμηκας; ἢ οἴκοθεν ἐξ Ἐφέσου;
ΙΩΝ. Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἐξ Ἐπιδαύρου ἐκ τῶν Ἀσκληπιείων.
- 5 ΣΩ. Μῶν καὶ ῥαψωδῶν ἀγῶνα τιθέασιν τῷ θεῷ οἱ Ἐπιδαύριοι;
ΙΩΝ. Πάνυ γε, καὶ τῆς ἄλλης γε μουσικῆς.
ΣΩ. Τί οὖν; ἠγωνίζου τι ἡμῖν; καὶ πῶς τι ἠγωνίσω;
- b ΙΩΝ. Τὰ πρῶτα τῶν ἄθλων ἠνεγκάμεθα, ὦ Σώκρατες.
ΣΩ. Εὖ λέγεις· ἄγε δὴ ὅπως καὶ τὰ Παναθήναια νικήσομεν.
ΙΩΝ. Ἄλλ' ἔσται ταῦτα, ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ.
- 5 ΣΩ. Καὶ μὴν πολλάκις γε ἐζήλωσα ὑμᾶς τοὺς ῥαψωδούς, ὦ Ἴων, τῆς τέχνης· τὸ γὰρ ἅμα μὲν τὸ σῶμα κεκοσμησθαι ἀεὶ πρόεπον ὑμῶν εἶναι τῇ τέχνῃ καὶ ὡς καλλίστοις φαίνεσθαι, ἅμα δὲ ἀναγκαῖον εἶναι ἔν τε ἄλλοις ποιηταῖς διατρίβειν πολλοῖς καὶ ἀγαθοῖς
- 10 καὶ δὴ καὶ μάλιστα ἐν Ὀμήρῳ, τῷ ἀρίστῳ καὶ θειοτάτῳ τῶν ποιητῶν, καὶ τὴν τούτου διάνοιαν ἐκμανθάνειν, μὴ μόνον τὰ ἔπη, ζηλωτόν ἐστιν. οὐ γὰρ ἂν γένοιτό ποτε ἀγαθὸς ῥαψωδός, εἰ μὴ συνείῃ τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ. τὸν γὰρ ῥαψωδὸν ἐρμηνέα δεῖ τοῦ ποιητοῦ τῆς διανοίας γίγνεσθαι τοῖς
- 5 ἀκούουσι· τοῦτο δὲ καλῶς ποιεῖν μὴ γινώσκοντα ὃ τι λέγει ὁ ποιητῆς ἀδύνατον. ταῦτα οὖν πάντα ἄξια ζηλοῦσθαι.
ΙΩΝ. Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες· ἐμοὶ γοῦν τοῦτο πλεῖστον ἔργον παρέσχεν τῆς τέχνης, καὶ οἶμαι

- ΣΩ. Καλῶς τὸν Ἴωνα. Ἀπὸ ποῦ μᾶς ἔχεις ἔλθει
a τώρα; Μήπως ἀπὸ τὴν πατρίδα σου, τὴν Ἐφεσο;
ΙΩΝ. Καθόλου, Σωκράτη, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Ἐπίδαυρο, ἀπὸ τῖς γιορτὲς τοῦ Ἀσκληπιοῦ.
ΣΩ. Πῶς; Τιμοῦν οἱ Ἐπιδαύριοι τὸν θεὸ καὶ μὲ ἀγῶνα ραψωδῶν;
ΙΩΝ. Μάλιστα. Καὶ τῶν ἄλλων βέβαια μουσικῶν εἰδῶν.
ΣΩ. Λοιπόν; Ἐλαβες μέρος σὲ κανένα ἀγώνισμα; Καὶ πῶς τὰ πῆγες;
- b ΙΩΝ. Πῆραμε τὸ πρῶτο βραβεῖο, Σωκράτη.
ΣΩ. Μπράβο! Κοίτα πῶς θὰ νικήσουμε καὶ στὰ Παναθήναια.
ΙΩΝ. Ἀλλὰ θὰ γίνει, ἂν τὸ θέλει ὁ θεός.
ΣΩ. Στὰ ἀλήθεια, Ἴωνα, πολλές φορὲς ζήλεψα ἐσᾶς τοὺς ραψωδούς γιὰ τὴν τέχνη σας. Διότι ἀπὸ τῆ μιὰ ταιριάζει στὴν τέχνη σας νὰ εἰσθε διαρκῶς καλλωπισμένοι καὶ νὰ δείχνετε ὅσο γίνεται ὠραιότεροι, ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀναγκαστικὰ ἀσχολεῖσθε καὶ μὲ ἄλλους ποιητῆς, πολλοὺς καὶ καλοὺς, καὶ πρὸ πάντων μὲ τὸν Ὀμηρο, τὸν ἄριστο καὶ θεϊκώτατο ποιητῆ, καὶ μαθαίνετε μὲ ἀκριβεία τὴ σκέψη του, ὄχι μόνον τὰ ἔπη
- c του, πρᾶγμα ἀξιοζήλευτο. Διότι ποτὲ δὲ μπορεῖ νὰ ὑπάρξει καλὸς ραψωδός, ἂν δὲν κατανοεῖ τὰ λόγια τοῦ ποιητῆ. Διότι ὁ ραψωδὸς πρέπει νὰ γίνεται στοὺς ἀκροατῆς ἐρμηνευτῆς τῆς σκέψης τοῦ ποιητῆ. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐπιτύχει, ἂν δὲ γνωρίζει τί θέλει νὰ πεῖ ὁ ποιητῆς. Ὅλα αὐτά, λοιπόν, εἶναι ἀξιοζήλευτα.
ΙΩΝ. Ἀλήθεια, Σωκράτη. Ἐμένα τουλάχιστον αὐτὸ τὸ κομμάτι τῆς τέχνης δυσκόλεψε περισσότερο. Καὶ νομίζω

- 10 κάλλιστα ἀνθρώπων λέγειν περὶ Ὀμήρου, ὡς οὔτε
 d Μητρόδωρος ὁ Λαμψακηνὸς οὔτε Στησίμβροτος ὁ
 Θάσιος οὔτε Γλαύκων οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν πώποτε
 γενομένων ἔσχεν εἰπεῖν οὕτω πολλὰς καὶ καλὰς δια-
 νοίας περὶ Ὀμήρου ὅσας ἐγώ.
- 5 ΣΩ. Εὖ λέγεις, ὦ Ἴων· δῆλον γὰρ ὅτι οὐ φθονήσεις
 μοι ἐπιδειξαι.
- ΙΩΝ. Καὶ μὴν ἄξιόν γε ἀκοῦσαι, ὦ Σώκρατες, ὡς εὖ
 κεκόσμηκα τὸν Ὀμηρον· ὥστε οἶμαι ὑπὸ Ὀμηριδῶν
 ἄξιός ἐστιν χρυσῶ στεφάνῳ στεφανωθῆναι.
- 10 ΣΩ. Καὶ μὴν ἐγὼ ἔτι ποιήσομαι σχολὴν ἀκροά-
 531 σασθαί σου, νῦν δέ μοι τοσόνδε ἀπόκριναί· πότερον
 περὶ Ὀμήρου μόνον δεινὸς εἶ ἢ καὶ περὶ Ἡσιόδου καὶ
 Ἀρχιλόχου;
- ΙΩΝ. Οὐδαμῶς, ἀλλὰ περὶ Ὀμήρου μόνον· ἰκανὸν
 5 γὰρ μοι δοκεῖ εἶναι.
- ΣΩ. Ἔστι δὲ περὶ ὅτου Ὀμηρός τε καὶ Ἡσιόδος
 ταῦτά λέγετον;
- ΙΩΝ. Οἶμαι ἔγωγε καὶ πολλὰ.
- ΣΩ. Πότερον οὖν περὶ τούτων κάλλιον ἂν
 10 ἐξηγήσαιο ἢ Ὀμηρος λέγει ἢ ἢ Ἡσιόδος;
- ΙΩΝ. Ὀμοίως ἂν περὶ γε τούτων, ὦ Σώκρατες, περὶ
 ὧν ταῦτά λέγουσιν.
- b ΣΩ. Τί δὲ ὧν πέρι μὴ ταῦτά λέγουσιν; οἶον περὶ
 μαντικῆς λέγει τι Ὀμηρός τε καὶ Ἡσιόδος.
- ΙΩΝ. Πάνυ γε.
- ΣΩ. Τί οὖν; ὅσα τε ὁμοίως καὶ ὅσα διαφόρως περὶ
 5 μαντικῆς λέγετον τῷ ποιητῇ τούτῳ, πότερον σὺ
 κάλλιον ἂν ἐξηγήσαιο ἢ τῶν μάντεων τις τῶν
 ἀγαθῶν;
- ΙΩΝ. Τῶν μάντεων.
- ΣΩ. Εἰ δὲ σὺ ἦσθα μάντις, οὐκ, εἴπερ περὶ τῶν
 10 ὁμοίως λεγομένων οἶός τ' ἦσθα ἐξηγήσασθαι, καὶ
 περὶ τῶν διαφόρως λεγομένων ἠπίστῳ ἂν ἐξηγεῖσθαι;
- ΙΩΝ. Δῆλον ὅτι.

ὅτι μιῶν γὰρ τὸν Ὀμηρο καλύτερα ἀπὸ ὁποιονδήποτε,
 ἐπειδὴ οὔτε ὁ Μητρόδωρος ἀπὸ τῆ Λάμψακο οὔτε ὁ
 Στησίμβροτος ἀπὸ τῆ Θάσο οὔτε ὁ Γλαύκων οὔτε
 κανένας ἄλλος μέχρι τώρα μπόρεσε νὰ πεῖ τόσες
 πολλές καὶ ὠραῖες σκέψεις γύρω ἀπὸ τὸν Ὀμηρο ὅσες
 ἐγώ.

ΣΩ. Ὠραῖα, Ἴωνα! Εἶναι φανερό, λοιπόν, πὼς δὲ
 θὰ ἀρνηθεῖς νὰ μοῦ τις παρουσιάσεις.

ΙΩΝ. Καὶ πράγματι, Σωκράτη, ἀξίζει νὰ ἀκούσεις
 πόσο ὁμορφα ἔχω στολίσει τὸν Ὀμηρο, ὥστε νομίζω
 ὅτι ἀξίζω νὰ μὲ στεφανώσουν οἱ Ὀμηρίδες μὲ χρυσὸ
 στεφάνι.

ΣΩ. Naί, καὶ ἐγὼ θὰ βρῶ ἐπὶ πλέον χρόνον νὰ σὲ
 ἀκούσω. Τώρα ὅμως ἀπάντησέ μου τόσο. Μόνο στὸν
 Ὀμηρο εἶσαι ἰκανὸς ἢ καὶ στὸν Ἡσιόδο καὶ στὸν
 Ἀρχίλοχο;

ΙΩΝ. Καθόλου, ἀλλὰ μόνο στὸν Ὀμηρο. Μοῦ
 φαίνεται βέβαια ὅτι ἀρκεῖ.

ΣΩ. Ὑπάρχει κάτι γιὰ τὸ ὁποῖο καὶ ὁ Ὀμηρος καὶ
 ὁ Ἡσιόδος λένε τὰ ἴδια;

ΙΩΝ. Κατὰ τὴ γνώμη μου πολλὰ.

ΣΩ. Σχετικὰ μὲ αὐτά, θὰ μπορούσες νὰ ἐρμη-
 νεύσεις καλύτερα ὅσα λέει ὁ Ὀμηρος ἢ ὁ Ἡσιόδος;

ΙΩΝ. Ἐξ ἴσου, Σωκράτη, ἐκεῖ ὅπου λένε τὰ
 ἴδια.

ΣΩ. Καὶ τί, ἐκεῖ ὅπου δὲ λένε τὰ ἴδια; Π.χ. γιὰ τὴ
 μαντικὴ κάτι λέει καὶ ὁ Ὀμηρος καὶ ὁ Ἡσιόδος.

ΙΩΝ. Βεβαίωτατα.

ΣΩ. Τί λοιπόν; Ὅσα λένε γιὰ τὴ μαντικὴ ὁμοία καὶ
 ὅσα διαφορετικὰ οἱ δύο αὐτοὶ ποιητῆς, θὰ ἐρμηνεύεις
 ἐσὺ καλύτερα ἢ κάποιος καλὸς μάντης;

ΙΩΝ. Κάποιος μάντης.

ΣΩ. Ἄν ἦσουν μάντης καὶ ἰκανὸς νὰ ἐρμηνεύσεις
 ὅσα λένε ὁμοία, δὲ θὰ ἤξερες νὰ ἐρμηνεύεις καὶ ὅσα
 λένε διαφορετικὰ;

ΙΩΝ. Φυσικά.

d

531

b

c ΣΩ. Τί οὖν ποτε περὶ μὲν Ὅμηρου δεινὸς εἶ, περὶ δὲ Ἡσιόδου οὐ, οὐδὲ τῶν ἄλλων ποιητῶν; ἢ Ὅμηρος περὶ ἄλλων τινῶν λέγει ἢ ὥνπερ σύμπαντες οἱ ἄλλοι ποιηταί; οὐ περὶ πολέμου τε τὰ πολλὰ διελέλυθεν καὶ 5 περὶ ὀμιλιῶν πρὸς ἀλλήλους ἀνθρώπων ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν καὶ ἰδιωτῶν καὶ δημιουργῶν, καὶ περὶ θεῶν πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς ἀνθρώπους ὀμιλούντων, ὡς ὀμιλοῦσι, καὶ περὶ τῶν οὐρανίων παθημάτων καὶ περὶ τῶν ἐν Ἄιδου, καὶ γενέσεις καὶ θεῶν καὶ ἡρώων; οὐ ταῦτά ἐστι περὶ ὧν Ὅμηρος τὴν 10 ποίησιν πεποίηκεν;

ΙΩΝ. Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τί δὲ οἱ ἄλλοι ποιηταί; οὐ περὶ τῶν αὐτῶν 5 τούτων;

ΙΩΝ. Ναί, ἀλλ', ὦ Σώκρατες, οὐχ ὁμοίως πεποιήκασιν καὶ Ὅμηρος.

ΣΩ. Τί μὴν; κάκιον;

ΙΩΝ. Πολύ γε.

10 ΣΩ. Ὅμηρος δὲ ἄμεινον;

ΙΩΝ. Ἄμεινον μέντοι νῆ Δία.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὦ φίλη κεφαλῆ Ἴων, ὅταν περὶ ἀριθμοῦ πολλῶν λεγόντων εἷς τις ἄριστα λέγη, γινώσεται δήπου 15 τις τὸν εὖ λέγοντα;

e ΙΩΝ. Φημί.

ΣΩ. Πότερον οὖν ὁ αὐτὸς ὥσπερ καὶ τοὺς κακῶς λέγοντας, ἢ ἄλλος;

ΙΩΝ. Ὁ αὐτὸς δήπου.

5 ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ τὴν ἀριθμητικὴν τέχνην ἔχων οὗτός ἐστιν;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Τί δ'; ὅταν πολλῶν λεγόντων περὶ ὑγιεινῶν σιτίων ὁποῖά ἐστιν, εἷς τις ἄριστα λέγη, πότερον 10 ἕτερος μὲν τις τὸν ἄριστα λέγοντα γινώσεται ὅτι ἄριστα λέγει, ἕτερος δὲ τὸν κάκιον ὅτι κάκιον, ἢ ὁ αὐτός;

ΙΩΝ. Δῆλον δήπου, ὁ αὐτός.

ΣΩ. Πῶς λοιπὸν εἶσαι ἱκανὸς στὸν Ὅμηρο, ἐνῶ 15 στὸν Ἡσιόδο ὄχι οὔτε στοὺς ἄλλους ποιητές; ἢ ὁ Ὅμηρος μιᾶ γιὰ ἄλλα πράγματα ἀπ' ὅ,τι ὅλοι οἱ ἄλλοι ποιητές μαζί; Δὲ διηγήθηκε πόλεμο στὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ ἔργου του καὶ συναναστροφές ἀνθρώπων καλῶν καὶ κακῶν, ἀπλῶν ἰδιωτῶν καὶ ἔμπειρων τεχνιτῶν, θεῶν μεταξύ τους καὶ θεῶν πρὸς ἀνθρώπους, πῶς συναναστρέφονται, συμβάντα 20 στὸν οὐρανὸ καὶ στὸν Ἄδη, γεννήσεις θεῶν καὶ ἡρώων; Αὐτὰ δὲν εἶναι τὰ θέματα τῆς ποίησης τοῦ Ὅμηρου;

ΙΩΝ. Ἀλήθεια λές, Σωκράτη.

ΣΩ. Καὶ οἱ ὑπόλοιποι ποιητές δὲν πραγματεύονται 25 τὰ ἴδια;

ΙΩΝ. Ναί, Σωκράτη, ἀλλὰ ὄχι ὅπως ὁ Ὅμηρος.

ΣΩ. Τί, χειρότερα;

ΙΩΝ. Κατὰ πολὺ.

ΣΩ. Ὁ Ὅμηρος ὅμως καλύτερα;

ΙΩΝ. Καλύτερα, βέβαια, μὰ τὸ Δία.

ΣΩ. Λοιπὸν, ἀκριβέ μου Ἴωνα, ὅταν πολλοὶ 30 μιλοῦν γιὰ ἀριθμούς, ἀλλὰ ἕνας ἄριστα, θὰ καταλάβει κανεὶς αὐτὸν ποὺ μιᾶ καλά;

ΙΩΝ. Συμφωνῶ.

ΣΩ. Εἶναι ὁ ἴδιος ποὺ θὰ καταλάβει καὶ ὅσους δὲ 35 μιλοῦν καλὰ ἢ ἄλλος;

ΙΩΝ. Ὁ ἴδιος βέβαια.

ΣΩ. Καὶ εἶναι αὐτὸς ποὺ κατέχει τὴν τέχνη τῆς 40 ἀριθμητικῆς;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Τί; Ὅταν πολλοὶ μιλοῦν γιὰ ὑγιεινὲς τροφές, 45 ποιὲς εἶναι, ἕνας ὅμως ἄριστα, ἄλλος θὰ καταλάβει αὐτὸν ποὺ μιᾶ ἄριστα καὶ ἄλλος αὐτὸν ποὺ μιᾶ κατώτερα ἢ ὁ ἴδιος;

ΙΩΝ. Φανερὰ ὁ ἴδιος.

c

d

e

ΣΩ. Τίς οὗτος; τί ὄνομα αὐτῷ;

ΙΩΝ. Ἰατρός.

15 ΣΩ. Οὐκοῦν ἐν κεφαλαίῳ λέγομεν ὡς ὁ αὐτὸς
γνώσεται ἀεὶ, περὶ τῶν αὐτῶν πολλῶν λεγόντων, ὅστις
532 τε εὖ λέγει καὶ ὅστις κακῶς· ἢ εἰ μὴ γνώσεται τὸν κακῶς
λέγοντα, δῆλον ὅτι οὐδὲ τὸν εὖ, περὶ γε τοῦ αὐτοῦ.

ΙΩΝ. Οὕτως.

5 ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ αὐτὸς γίγνεται δεινὸς περὶ
ἀμφοτέρων;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν σὺ φῆς καὶ Ὅμηρον καὶ τοὺς ἄλλους
ποιητὰς, ἐν οἷς καὶ Ἡσίοδος καὶ Ἀρχίλοχος ἐστίν,
περὶ γε τῶν αὐτῶν λέγειν, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως, ἀλλὰ τὸν
10 μὲν εὖ γε, τοὺς δὲ χεῖρον;

ΙΩΝ. Καὶ ἀληθῆ λέγω.

ΣΩ. Οὐκοῦν, εἴπερ τὸν εὖ λέγοντα γινώσκεις, καὶ
b τοὺς χεῖρον λέγοντας γινώσκεις ἂν ὅτι χεῖρον
λέγουσιν.

ΙΩΝ. Ἐοικέν γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὦ βέλτιστε, ὁμοίως τὸν Ἴωνα λέ-
5 γοντες περὶ Ὅμηρου τε δεινὸν εἶναι καὶ περὶ τῶν
ἄλλων ποιητῶν οὐχ ἀμαρτησόμεθα, ἐπειδὴ γε αὐτὸς
ὁμολογῆ τὸν αὐτὸν ἔσεσθαι κριτὴν ἱκανὸν πάντων
ὅσοι ἂν περὶ τῶν αὐτῶν λέγωσι, τοὺς δὲ ποιητὰς
σχεδὸν ἅπαντας τὰ αὐτὰ ποιεῖν.

10 ΙΩΝ. Τί οὖν ποτε τὸ αἴτιον, ὦ Σώκρατες, ὅτι ἐγώ,
ὅταν μὲν τις περὶ ἄλλου τοῦ ποιητοῦ διαλέγηται, οὔτε
c προσέχω τὸν νοῦν ἀδυνατῶ τε καὶ ὀτιοῦν συμβαλέσθαι
λόγου ἄξιον, ἀλλ' ἀτεχνῶς νυστάζω, ἐπειδὴν δέ τις
περὶ Ὅμηρου μνησθῆ, εὐθύς τε ἐγρήγορα καὶ προσέχω
τὸν νοῦν καὶ εὐπορῶ ὅ τι λέγω;

5 ΣΩ. Οὐ χαλεπὸν τοῦτό γε εἰκάσαι, ὦ ἑταῖρε, ἀλλὰ
παντὶ δῆλον ὅτι τέχνη καὶ ἐπιστήμη περὶ Ὅμηρου
λέγειν ἀδύνατος εἶ· εἰ γὰρ τέχνη οἷός τε ἦσθα, καὶ
περὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν ἀπάντων λέγειν οἷός τ' ἂν

ΣΩ. Ποιὸς εἶναι αὐτός; Ποιὸ τὸ ὄνομά του;

ΙΩΝ. Γιατρός.

ΣΩ. Ἄς ἀνακεφαλαιώσουμε, λοιπόν, λέγοντας ὅτι
τὸ ἴδιο ἄτομο θὰ διακρίνει, ὅταν πολλοὶ μιλοῦν γιὰ
τὰ ἴδια πράγματα, ποιὸς μιᾶ καλὰ καὶ ποιὸς ἄσχημα.
Ἄλλιῶς, ἂν δὲ διακρίνει αὐτὸν ποὺ μιᾶ ἄσχημα,
εἶναι φανερὸ ὅτι δὲ θὰ διακρίνει καὶ αὐτὸν ποὺ μιᾶ
καλὰ, ὅταν τὸ θέμα εἶναι τὸ ἴδιο.

ΙΩΝ. Σωστά.

ΣΩ. Τὸ ἴδιο ἄτομο εἶναι λοιπὸν ἱκανὸ καὶ στοὺς δύο;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Ἐσὺ λὲς ὅτι καὶ ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ ὑπόλοιποι
ποιητῆς, στοὺς ὁποίους συμπεριλαμβάνονται ὁ Ἡσίοδος
καὶ ὁ Ἀρχίλοχος, μιλοῦν γιὰ τὰ ἴδια πράγματα, ἀλλὰ ὄχι
κατὰ τρόπο ὁμοιο, ὁ μὲν ἕνας καλὰ, ἐνῶ οἱ ἄλλοι
χειρότερα;

ΙΩΝ. Καὶ λέω τὴν ἀλήθεια.

ΣΩ. Ἐάν βέβαια ξεχωρίζεις αὐτὸν ποὺ μιᾶ καλὰ,
θὰ ἔπρεπε νὰ ξεχωρίζεις καὶ ὅσους μιλοῦν χειρότερα;

ΙΩΝ. Ἐτσι φαίνεται.

ΣΩ. Λοιπὸν, ἄριστε, δὲ θὰ ἀποτύχουμε λέγοντας
ὅτι ὁ Ἴωνας εἶναι ἐξ ἴσου ἱκανὸς στὸν Ὅμηρο καὶ
στοὺς ἄλλους ποιητῆς, ἐπειδὴ ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ πὺς
τὸ ἴδιο ἄτομο εἶναι ἱκανὸ νὰ κρίνει ὅλους, ὅσοι
μιλοῦν γιὰ τὰ ἴδια πράγματα καὶ ὅτι ὅλοι σχεδὸν οἱ
ποιητῆς συνθέτουν τὰ ἴδια.

ΙΩΝ. Ποιὰ εἶναι τότε ἡ αἰτία, Σωκράτη, ποὺ ἐγώ,
ὅταν συζητοῦν γιὰ ἄλλον ποιητῆ, δὲν προσέχω καὶ
ἀδυνατῶ νὰ συμμετάσχω μὲ ὅποιαδήποτε ἀξιόλογη
c παρατήρηση, ἀλλὰ εἰλικρινὰ νυστάζω, ὅταν ὅμως
ἀναφέρουν τὸν Ὅμηρο, ἀμέσως ξυπνῶ καὶ προσέχω
καὶ ἔχω πολλὰ νὰ πῶ;

ΣΩ. Δὲν εἶναι δύσκολο νὰ τὸ μαντέψουμε, φίλε μου.
Στὸν καθένα εἶναι φανερὸ ὅτι ἀδυνατεῖς νὰ μιᾶς γιὰ
τὸν Ὅμηρο στηριζόμενος στὴν τέχνη καὶ στὴν ἐπιστήμη.
Διότι, ἂν ἦσουν ἱκανὸς νὰ μιᾶς μὲ βάση τὴν τέχνη, θὰ
μποροῦσες νὰ μιᾶς καὶ γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους ποιητῆς.

ἦσθα· ποιητικὴ γὰρ ποὺ ἐστὶν τὸ ὄλον· ἢ οὐ;

10 ΙΩΝ. Ναί.

d ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπειδὴν λάβη τις καὶ ἄλλην τέχνην ἠντινοῦν ὄλην, ὁ αὐτὸς τρόπος τῆς σκέψεως ἔσται περὶ ἀπασῶν τῶν τεχνῶν; πῶς τοῦτο λέγω, δέη τί μου ἀκοῦσαι, ὦ Ἴων;

5 ΙΩΝ. Ναὶ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, ἔγωγε· χαίρω γὰρ ἀκούων ὑμῶν τῶν σοφῶν.

e ΣΩ. Βουλοίμην ἂν σε ἀληθῆ λέγειν, ὦ Ἴων· ἀλλὰ σοφοὶ μὲν ποὺ ἐστε ὑμεῖς οἱ ῥαψωδοὶ καὶ ὑποκριταὶ καὶ ὧν ὑμεῖς ᾄδετε τὰ ποιήματα, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ τάληθῆ λέγω, οἷον εἰκὸς ἰδιώτην ἀνθρώπων. ἐπεὶ καὶ περὶ τούτου οὐ νῦν ἠρόμην σε, θέασαι ὡς φαῦλον καὶ ἰδιωτικόν ἐστι καὶ παντὸς ἀνδρὸς γινῶναι ὃ ἔλεγον, τὴν αὐτὴν εἶναι σκέψιν, ἐπειδὴν τις ὄλην τέχνην λάβη.

5 λάβωμεν γὰρ τῷ λόγῳ γραφικὴ γὰρ τίς ἐστι τέχνη τὸ ὄλον;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ γραφῆς πολλοὶ καὶ εἰσὶ καὶ γεγόνασιν ἀγαθοὶ καὶ φαῦλοι;

10 ΙΩΝ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἦδη οὖν τινα εἶδες ὅστις περὶ μὲν Πολυγνώτου τοῦ Ἀγλαοφῶντος δεινὸς ἐστὶν ἀποφαίνειν ἃ εὖ τε γράφει καὶ ἃ μὴ, περὶ δὲ τῶν ἄλλων γραφῶν ἀδύνατος;

533 καὶ ἐπειδὴν μὲν τις τὰ τῶν ἄλλων ζωγράφων ἔργα ἐπιδεικνύη, νυστάζει τε καὶ ἀπορεῖ καὶ οὐκ ἔχει ὃ τι συμβάληται, ἐπειδὴν δὲ περὶ Πολυγνώτου ἢ ἄλλου ὅτου βούλει τῶν γραφῶν ἐνὸς μόνου δέη ἀποφίνασθαι γνώμην, ἐγρήγορέν τε καὶ προσέχει τὸν νοῦν καὶ εὐπορεῖ ὃ τι εἴπη;

ΙΩΝ. Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐ δῆτα.

b ΣΩ. Τί δέ; ἐν ἀδριαντοποιίᾳ ἤδη τιν' εἶδες ὅστις περὶ μὲν Δαιδάλου τοῦ Μητίονος ἢ Ἐπειοῦ τοῦ Πανοπέως ἢ Θεοδώρου τοῦ Σαμίου ἢ ἄλλου τινὸς ἀδριαντοποιοῦ ἐνὸς πέρι δεινὸς ἐστὶν

Ἐπειδὴ ἡ ποίησις ὑπάρχει ὡς σύνολο. Ἦ ὄχι;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Ὄταν κάποιος λάβει ὅποιαδήποτε τέχνη ὡς σύνολο, ἰσχύει ὁ ἴδιος τρόπος σκέψεως γιὰ ὅλες τις τέχνες; Πῶς τὸ ἐννοῶ, θέλεις νὰ μὲ ἀκούσεις, Ἴωνα;

ΙΩΝ. Ναί, μὰ τὸν Δία, Σωκράτη. Χαίρω βέβαια νὰ ἀκούω ἐσᾶς τοὺς σοφοὺς.

ΣΩ. Θὰ ἦθελα, Ἴωνα, νὰ ἔλεγες τὴν ἀλήθεια. Ἄλλὰ σοφοὶ εἴσθε ἐσεῖς οἱ ῥαψωδοὶ καὶ οἱ ἠθοποιοὶ καὶ αὐτοὶ τῶν ὁποίων τὰ ποιήματα τραγουδᾶτε, ἐνῶ ἐγὼ δὲ λέω τίποτα ἄλλο παρὰ τὴν ἀλήθεια, ὅπως ἕνας ἀπαίδευτος ἀνθρώπος μπορεῖ νὰ τὴν πεῖ. Ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἐρώτησις ποὺ μόλις τώρα σοῦ ἔθεσα, κοίταξε πόσο τιποτένια καὶ ἀξεστή εἶναι καὶ ὁ καθένας μπορεῖ νὰ καταλάβει ὅ,τι εἶπα, πῶς δηλαδὴ ἡ ἴδια σκέψις ἰσχύει, ὅταν κάποιος λάβει μία τέχνη ὡς σύνολο. Ἄς δοῦμε λοιπὸν: Ἦ τέχνη τῆς ζωγραφικῆς ὑπάρχει ὡς σύνολο;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ὑπάρχουν καὶ ὑπῆρξαν πολλοὶ ζωγράφοι καλοὶ καὶ κακοί.

ΙΩΝ. Μάλιστα.

ΣΩ. Εἶδες κάποιον ἱκανὸ νὰ ἐκθέσει τὴ γνώμη του γιὰ τὸν Πολύγνωτο, τὸν γιὸ τοῦ Ἀγλαοφῶντα, ὅσα ζωγραφίζει καλὰ καὶ ὅσα ὄχι, ἀλλὰ ἀνίκανο γιὰ τοὺς ἄλλους ζωγράφους; Καὶ ὅταν παρουσιάζουν τὰ ἔργα τῶν ἄλλων ζωγράφων, νυστάζει καὶ ἀπορεῖ καὶ δὲν ἔχει τί νὰ πεῖ, ὅταν ὁμως πρέπει νὰ ἐκθέσει τὴ γνώμη του γιὰ τὸν Πολύγνωτο ἢ ὅποιον ἄλλο ζωγράφο θέλεις - ἕναν μόνον - ξυπνᾶ καὶ προσέχει καὶ ἔχει πολλὰ νὰ πεῖ;

ΙΩΝ. Μὰ τὸν Δία, ὄχι. Ὅχι βέβαια.

ΣΩ. Τί; Στὴν ἀδριαντοποιία εἶδες κανέναν ἱκανὸ νὰ ἐξηγεῖ ὅσα ἔφτιαξε καλὰ ὁ Δαίδαλος, ὁ γιὸς τοῦ Μητίονα ἢ ὁ Ἐπειός, ὁ γιὸς τοῦ Πανοπέα ἢ ὁ Θεόδωρος ἀπὸ τῆ Σάμο ἢ ὅποιος ἄλλος - ἕνας - ἀδριαντοποιός,

ἔξηγεῖσθαι ἃ εὖ πεποίηκεν, ἐν δὲ τοῖς τῶν ἄλλων
5 ἀνδριαντοποιῶν ἔργοις ἀπορεῖ τε καὶ νυστάζει,
οὐκ ἔχων ὅ τι εἶπη;

ΙΩΝ. Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐδὲ τοῦτον ἐώρακα.

ΣΩ. Ἄλλὰ μὴν, ὡς γ' ἐγὼ οἶμαι, οὐδ' ἐν ἀυλήσει γε
οὐδὲ ἐν κιθαρίσει οὐδὲ ἐν κιθαρωδία οὐδὲ ἐν
10 ῥαψωδία οὐδεπώποτ' εἶδες ἄνδρα ὅστις περὶ μὲν
Ἄλκυμπος δεινός ἐστιν ἐξηγεῖσθαι ἢ περὶ Θαμύρου ἢ
c περὶ Ὀρφέως ἢ περὶ Φημίου τοῦ Ἰθακησίου
ῥαψωδοῦ, περὶ δὲ Ἴωνος τοῦ Ἐφεσίου ἀπορεῖ καὶ οὐκ
ἔχει συμβαλέσθαι ἃ τε εὖ ῥαψωδεῖ καὶ ἃ μὴ.

ΙΩΝ. Οὐκ ἔχω σοι περὶ τούτου ἀντιλέγειν, ὦ
5 Σώκρατες· ἀλλ' ἐκεῖνο ἐμαυτῷ σύννοδα, ὅτι περὶ
Ὀμήρου κάλλιστ' ἀνθρώπων λέγω καὶ εὐπορῶ καὶ οἱ
ἄλλοι πάντες μέ φασιν εὖ λέγειν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων
οὐ· καίτοι ὅρα τοῦτο τί ἔστιν.

ΣΩ. Καὶ ὁρῶ, ὦ Ἴων, καὶ ἔρχομαί γέ σοι
d ἀποφαινόμενος ὅ μοι δοκεῖ τοῦτο εἶναι. ἔστι γὰρ τοῦτο
τέχνη μὲν οὐκ ὄν παρὰ σοὶ περὶ Ὀμήρου εὖ λέγειν, ὃ
νυνδὴ ἔλεγον, θεία δὲ δύναμις ἢ σε κινεῖ, ὥσπερ ἐν τῇ
λίθῳ ἦν Εὐριπίδης μὲν Μαγνήτιν ὠνόμασεν, οἱ δὲ
5 πολλοὶ Ἡρακλείαν. καὶ γὰρ αὕτη ἢ λίθος οὐ μόνον
αὐτοὺς τοὺς δακτυλίους ἄγει τοὺς σιδηροῦς, ἀλλὰ καὶ
δύναμιν ἐντίθησι τοῖς δακτυλίοις ὥστ' αὐτὰ δύνασθαι
e ταῦτόν τοῦτο ποιεῖν ὅπερ ἢ λίθος, ἄλλους ἄγειν
δακτυλίους, ὥστ' ἐνίστε ὄρμαθὸς μακρὸς πάνυ
σιδηρίων καὶ δακτυλίων ἐξ ἀλλήλων ἤρτηται· πᾶσι δὲ
τούτοις ἐξ ἐκείνης τῆς λίθου ἢ δύναμις ἀνήρτηται.
5 οὕτω δὲ καὶ ἡ Μοῦσα ἐνθέους μὲν ποιεῖ αὐτή, διὰ δὲ
τῶν ἐνθέων τούτων ἄλλων ἐνθουσιαζόντων ὄρμαθὸς
ἐξαρτᾶται. πάντες γὰρ οἷ τε τῶν ἐπῶν ποιηταὶ οἱ

c₂ ἐφεσίου TW: ἐφεσίου ῥαψωδοῦ F, Ἐφεσίου [ῥαψωδοῦ]

Burnet d₁ ἀποφαινόμενος TWF: ἀποφανόμενος Cobet, prob.
Burnet

ἐνῶ στὰ ἔργα τῶν ὑπολοίπων ἀπορεῖ καὶ νυστάζει καὶ
δὲν ἔχει τί νὰ πεῖ;

ΙΩΝ. Ὅχι, μὰ τὸν Δία, δὲν ἔχω δεῖ κανένα τέτοιον.

ΣΩ. Ἄλλὰ, κατὰ τὴ γνώμη μου, οὔτε στὸ παίξιμο
τοῦ αὐλοῦ οὔτε τῆς λύρας οὔτε στὴν κιθαρωδία οὔτε
στὴ ραψωδία εἶδες κάποιον μέχρι τώρα ἱκανὸ νὰ
ἐρμηνεύει τὸν Ὀλυμπο ἢ τὸν Θαμύρα ἢ τὸν Ὀρφέα ἢ
c τὸν Φήμιο, τὸν ραψωδὸ ἀπὸ τὴν Ἰθάκη, ἐνῶ γιὰ τὸν
Ἴωνα ἀπὸ τὴν Ἐφεσο ἀπορεῖ καὶ δὲν ἔχει τί νὰ πεῖ
γιὰ ὅσα ἀπαγγέλλει μὲ ἐπιτυχία ἢ ὄχι.

ΙΩΝ. Σωκράτη, δὲ μπορῶ νὰ σοῦ φέρω ἀντίρρηση.
Ἄλλὰ ἐκεῖνο γνωρίζω καλά, ὅτι γιὰ τὸν Ὀμηρο
μιλῶ ἄριστα ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους καὶ ἔχω πολλὰ
νὰ πῶ καὶ ὅλοι παραδέχονται ὅτι μιλῶ ὠραῖα, ἐνῶ
γιὰ τοὺς ἄλλους ποιητὲς ὄχι. Καὶ ὅμως κοίταξε τί
εἶναι αὐτό.

ΣΩ. Καὶ βλέπω, Ἴωνα, καὶ ἔρχομαι νὰ σοῦ ἀπο-
d δείξω τί κατὰ τὴ γνώμη μου εἶναι. Ὅπως σοῦ ἔλεγα,
ἢ ἱκανότητά σου νὰ μιλᾷς ὠραῖα γιὰ τὸν Ὀμηρο δὲν
ὀφείλεται στὴν τέχνη, ἀλλὰ στὴ θεία δύναμη ποὺ σὲ
κινεῖ, ὅπως ἀκριβῶς στὴν περίπτωση τῆς πέτρας,
τὴν ὁποία ὁ Εὐριπίδης ὠνόμασε Μαγνήτη, ἐνῶ οἱ
πολλοὶ Ἡράκλεια. Διότι αὐτὴ ἢ πέτρα δὲν ἔλκει
μόνο τὰ σιδερένια δακτυλίδια, ἀλλὰ ἐμβάλλει
δύναμη σὲ αὐτά, ὥστε μὲ τὴ σειρὰ τους νὰ μποροῦν
νὰ κάνουν ὅ,τι καὶ ἢ πέτρα, νὰ ἔλκουν δηλαδὴ ἄλλα
e δακτυλίδια, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργεῖται
μερικὲς φορές μία ἐξαιρετικὰ μακριὰ ἀλυσίδα ἀπὸ
σιδερένια ἀντικείμενα καὶ δακτυλίδια ποὺ
ἐξαρτῶνται τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο· σὲ ὅλα αὐτὰ ἢ
δύναμη προέρχεται ἀπὸ ἐκείνη τὴν πέτρα. Ἔτσι καὶ
ἢ Μοῦσα ἐμπνέει κάποιους καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς
ἐμπνευσμένους ἐξαρτᾶται μία ἀλυσίδα ἄλλων
θεόπνευστων. Διότι ὅλοι οἱ καλοὶ ἐπικοὶ ποιητὲς

ἀγαθοὶ οὐκ ἐκ τέχνης ἀλλ' ἐνθεοὶ ὄντες καὶ κατεχόμενοι πάντα ταῦτα τὰ καλὰ λέγουσι ποιήματα, καὶ οἱ μελοποιοὶ οἱ ἀγαθοὶ ὡσαύτως, ὡσπερ οἱ κορυβαντιῶντες οὐκ ἔμφρονες ὄντες ὀρχοῦνται, οὕτω καὶ οἱ μελοποιοὶ οὐκ ἔμφρονες ὄντες τὰ καλὰ μέλη ταῦτα ποιοῦσιν, ἀλλ' ἐπειδὴν ἐμβῶσιν εἰς τὴν ἁρμονίαν καὶ εἰς τὸν ῥυθμὸν, βακχεύουσι καὶ κατεχόμενοι, ὡσπερ αἱ βᾶκχαι ἀρύονται ἐκ τῶν ποταμῶν μέλι καὶ γάλα κατεχόμεναι, ἔμφρονες δὲ οὔσαι οὔ, καὶ τῶν μελοποιοῶν ἡ ψυχὴ τοῦτο ἐργάζεται, ὅπερ αὐτοὶ λέγουσι. λέγουσι γὰρ δήπουθεν πρὸς ἡμᾶς οἱ ποιηταὶ ὅτι ἀπὸ κρηνῶν μελιρρύτων ἐκ Μουσῶν κήπων τινῶν καὶ ναπῶν δρεπόμενοι τὰ μέλη ἡμῖν φέρουσι ὡσπερ αἱ μέλιτται, καὶ αὐτοὶ οὕτω πετόμενοι· καὶ ἀληθῆ λέγουσι. κοῦφον γὰρ χρῆμα ποιητῆς ἐστὶν καὶ πτηνὸν καὶ ἱερόν, καὶ οὐ πρότερον οἷός τε ποιεῖν πρὶν ἂν ἐνθεὸς τε γένηται καὶ ἔκφρων καὶ ὁ νοῦς μηκέτι ἐν αὐτῷ ἐνῆ· ἕως δ' ἂν τουτὶ ἔχη τὸ κτῆμα, ἀδύνατος πᾶς ποιεῖν ἄνθρωπός ἐστιν καὶ χρησιμωδεῖν. ἄτε οὖν οὐ τέχνη ποιοῦντες καὶ πολλὰ λέγοντες καὶ καλὰ περὶ τῶν πραγμάτων, ὡσπερ σὺ περὶ Ὀμήρου, ἀλλὰ θεία μοῖρα, τοῦτο μόνον οἷός τε ἕκαστος ποιεῖν καλῶς ἐφ' ὃ ἡ Μοῦσα αὐτὸν ὠρμησεν, ὁ μὲν διθυράμβους, ὁ δὲ ἐγκώμια, ὁ δὲ ὑπορχήματα, ὁ δ' ἔπη, ὁ δ' ἰάμβους· τὰ δ' ἄλλα φαῦλος αὐτῶν ἕκαστός ἐστιν. οὐ γὰρ τέχνη ταῦτα λέγουσιν ἀλλὰ θεία δυνάμει, ἐπεὶ, εἰ περὶ ἐνὸς τέχνη καλῶς ἠπίσταντο λέγειν, κἂν περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· διὰ ταῦτα δὲ ὁ θεὸς ἐξαιρούμενος τούτων τὸν νοῦν τούτοις χρῆται ὑπηρεταῖς καὶ τοῖς χρησιμωδοῖς καὶ τοῖς μάντεσι τοῖς θείοις, ἵνα ἡμεῖς οἱ ἀκούοντες εἰδῶμεν

συνθέτουν ὅλα αὐτὰ τὰ ὠραῖα ποιήματα ὄχι ἀπὸ ἱκανότητα, ἀλλὰ κυριευμένοι ἀπὸ ἐνθουσιασμό· τὸ ἴδιο καὶ οἱ καλοὶ λυρικοὶ ποιητές. Ὅπως οἱ κορυβαντες χορεύουν χωρὶς νὰ ἔχουν τὸ λογικὸν τους, ἔτσι καὶ οἱ λυρικοὶ ποιητές συνθέτουν αὐτὰ τὰ ὠραῖα μέλη χωρὶς νὰ εἶναι σώφρονες, ἀλλὰ μόλις εἰσέλθουν εἰς τὴν ἁρμονίαν καὶ εἰς τὸν ῥυθμὸν, βακχεύουν καὶ κυριεύονται ἀπὸ ἐνθουσιασμό. Ὅπως οἱ βᾶκχες, ὅταν βρίσκονται σὲ κατάστασιν μανίας καὶ ὄχι ὅταν ἔχουν τὸ λογικὸν τους, ἀντλοῦν ἀπὸ τὰ ποτάμια μέλι καὶ γάλα, ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ τῶν λυρικῶν ποιητῶν κάνει τὸ ἴδιο, καθὼς οἱ ἴδιοι ὁμολογοῦν. Διότι μᾶς λένε οἱ ποιητές, ἂν δὲν ἀπατώμαι, ὅτι δρέπουν τὰ μέλη τους ἀπὸ τῆς μελιρρυτῆς πηγῆς κάποιων κήπων καὶ λόγγων τῶν Μουσῶν καὶ μᾶς τὰ φέρουν ὅπως οἱ μέλισσες, πετώντας καὶ αὐτοὶ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο. Καὶ λένε τὴν ἀλήθειαν. Διότι ὁ ποιητῆς εἶναι πρᾶγμα ἐλαφρὸν καὶ πετούμενον καὶ ἱερὸν καὶ ἀνίκανον νὰ δημιουργεῖ, προτοῦ ἐμπνευσθεῖ καὶ βγεῖ ἀπὸ τὰ λογικά του καὶ νοῦς πλέον δὲν ὑπάρχει σὲ αὐτόν. Κάθε ἄνθρωπος, μέχρις ὅτου ἀποκτήσει αὐτὸ τὸ ἀγαθόν, εἶναι ἀνίκανος νὰ συνθέτῃ καὶ νὰ χρησιμωδοτεῖ. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὄχι ἀπὸ ἱκανότητα, ἀλλὰ ἀπὸ θεία μοῖρα συνθέτουν καὶ λέγουν πολλὰ καὶ ὠραῖα γιὰ διάφορα πράγματα, ὅπως ἐσὺ γιὰ τὸν Ὀμηρο, ὁ καθένας τους μπορεῖ νὰ συνθέτῃ ὠραῖα αὐτὸ μόνον στὸ ὅποιο ἡ Μοῦσα τὸν ἔσπρωξε, ὁ ἕνας διθυράμβους, ὁ ἄλλος ἐγκώμια, ὁ ἄλλος ὑπορχήματα, ὁ ἄλλος ἔπη, ὁ ἄλλος ἰάμβους. Ὡς πρὸς τὰ ἄλλα εἶναι ἀσήμαντοι. Διότι δὲ μιλοῦν μὲν βάσει τὴν ἱκανότητά τους, ἀλλὰ τὴν θεία δύναμιν. Ἐπειδὴ, ἂν γνώριζαν νὰ μιλοῦν ὠραῖα γιὰ ἕνα πρᾶγμα μὲν βάσει τὴν ἱκανότητά τους, θὰ γνώριζαν καὶ γιὰ ὅλα τὰ ἄλλα. Γιὰ αὐτὸ τὸν λόγο ὁ θεὸς ἀφαιρώντας τὸν νοῦν τους, τοὺς χρησιμοποιεῖ ὡς ὑπηρετές, καὶ τοὺς χρησιμωδοῦς καὶ τοὺς θείους μάντις, γιὰ νὰ καταλαβαίνουμε

534

b

c

d

ὅτι οὐχ οὗτοί εἰσιν οἱ ταῦτα λέγοντες οὕτω πολλοῦ
 ἄξια, οἷς νοῦς μὴ πάρεστιν, ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτὸς ἐστὶν ὁ
 5 λέγων, διὰ τούτων δὲ φθέγγεται πρὸς ἡμᾶς. μέγιστον δὲ
 τεκμήριον τῷ λόγῳ Τύννιχος ὁ Χαλκιδεύς, ὃς ἄλλο μὲν
 οὐδὲν πώποτε ἐποίησε ποίημα ὅτου τις ἂν ἀξιόσειεν
 μνησθῆναι, τὸν δὲ παῖωνα ὃν πάντες ἄδουσι, σχεδὸν
 e τι πάντων μελῶν κάλλιστον, ἀτεχνῶς, ὅπερ αὐτὸς
 λέγει, “εὗρημά τι Μοισᾶν”. ἐν τούτῳ γὰρ δὴ μάλιστα
 μοι δοκεῖ ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι ἡμῖν, ἵνα μὴ
 διστάζωμεν, ὅτι οὐκ ἀνθρώπινά ἐστιν τὰ καλὰ ταῦτα
 5 ποιηταὶ οὐδὲν ἀλλ' ἢ ἐρμηνῆς εἰσιν τῶν θεῶν,
 κατεχόμενοι ἐξ ὅτου ἂν ἕκαστος κατέχηται. ταῦτα
 ἐνδεικνύμενος ὁ θεὸς ἐξεπίτηδες διὰ τοῦ φαυλοτάτου
 535 ποιητοῦ τὸ κάλλιστον μέλος ἦσεν· ἢ οὐ δοκῶ σοι
 ἀληθῆ λέγειν, ὦ Ἴων;

ΙΩΝ. Ναὶ μὰ τὸν Δία, ἔμοιγε· ἄπει γὰρ πῶς μου
 τοῖς λόγοις τῆς ψυχῆς, ὦ Σώκρατες, καὶ μοι δοκοῦσι
 5 θεῖα μοῖρα ἡμῖν παρὰ τῶν θεῶν ταῦτα οἱ ἀγαθοὶ
 ποιηταὶ ἐρμηνεύειν.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὑμεῖς αὖ οἱ ῥαψωδοὶ τὰ τῶν ποιητῶν
 ἐρμηνεύετε;

ΙΩΝ. Καὶ τοῦτο ἀληθὲς λέγεις.

10 ΣΩ. Οὐκοῦν ἐρμηνέων ἐρμηνῆς γίνεσθε;

ΙΩΝ. Παντάπασι γε.

b ΣΩ. Ἔχε δὴ μοι τόδε εἰπέ, ὦ Ἴων, καὶ μὴ ἀποκρύψῃς
 ὅ τι ἂν σε ἔρωμαι· ὅταν εὖ εἴπῃς ἔπη καὶ ἐκπλήξῃς
 μάλιστα τοὺς θεωμένους, ἢ τὸν Ὀδυσσεά ὅταν ἐπὶ
 τὸν οὐδὸν ἐφαλλόμενον ἄδῃς, ἐκφανῆ γιγνόμενον
 5 τοῖς μνηστῆρσι καὶ ἐκχέοντα τοὺς ὀιστοὺς πρὸ τῶν
 ποδῶν, ἢ Ἀχιλλέα ἐπὶ τὸν Ἔκτορα ὀρμῶντα, ἢ καὶ
 τῶν περὶ Ἀνδρομάχην ἐλεινῶν τι ἢ περὶ Ἐκάβην ἢ
 περὶ Πρίαμον, τότε πότερον ἔμφρων εἶ ἢ ἔξω σαυτοῦ
 c γίγνη καὶ παρὰ τοῖς πράγμασιν οἴεται σοῦ εἶναι ἢ

ἐμεῖς ποὺ τοὺς ἀκοῦμε ὅτι δὲν εἶναι αὐτοὶ ποὺ λένε
 τὰ τόσο ἀξιόλογα, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν μυαλό, ἀλλὰ
 ὁ ἴδιος ὁ θεὸς μιᾶ καὶ μέσα ἀπὸ αὐτοὺς μᾶς
 στέλνει μηνύματα. Τῆ μεγαλύτερη ἀπόδειξη ἀποτε-
 λεῖ ὁ Τύννιχος ἀπὸ τῆ Χαλκίδα, ὁ ὅποιος δὲ συνέ-
 θεσε ἄλλο ἀξιομνημόνευτο ποίημα ἐκτὸς ἀπὸ τὸν
 παιᾶνα, ποὺ ὅλοι τραγουδοῦν, τὸ καλύτερο σχεδὸν
 ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη, ἀπλᾶ, ὅπως ὁ ἴδιος λέει, «ἕνα
 εὗρημα τῶν Μοισῶν». Κατὰ τῆ γνώμη μου κυρίως
 e σὲ αὐτὸν μᾶς ἔδειξε ὁ θεός, γιὰ νὰ μὴν ἀμφιβάλ-
 λουμε, πῶς τοῦτα τὰ ὠραῖα ποιήματα δὲν εἶναι
 ἀνθρώπινα ἢ δημιουργήματα ἀνθρώπων, ἀλλὰ
 θεϊκὰ καὶ δημιουργήματα θεῶν καὶ ὅτι οἱ ποιητὲς
 δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἐρμηνευτὲς τῶν θεῶν,
 κατεχόμενοι ἀπὸ ὅποιον ὁ καθένας κατέχεται. Αὐτὰ
 θέλοντας νὰ δείξει ὁ θεός, τραγούδησε ἐπίτηδες μέσα
 ἀπὸ τὸν χειρότερο ποιητὴ τὸ καλύτερο τραγούδι. Ἡ
 535 σοῦ δίνω τὴν ἐντύπωση πῶς ἔχω ἄδικο, Ἴωνα;

ΙΩΝ. Ὅχι, μὰ τὸν Δία· ἀγγίζεις κάπως τὴν ψυχὴ
 μου μὲ τὰ λόγια σου, Σωκράτη, καὶ μοῦ φαίνεται πῶς
 οἱ καλοὶ ποιητὲς ἀπὸ θεῖα μοῖρα ἐρμηνεύουν σὲ ἐμᾶς
 τὰ λόγια τῶν θεῶν.

ΣΩ. Ἔσεῖς πάλι οἱ ραψωδοὶ ἐρμηνεύετε τὰ λόγια
 τῶν ποιητῶν;

ΙΩΝ. Καὶ ἐδῶ ἔχεις δίκαιο.

ΣΩ. Γίνεσθε ἐπομένως οἱ ἐρμηνευτὲς τῶν ἐρμηνευτῶν;

ΙΩΝ. Ἐντελῶς.

b ΣΩ. Στάσου τώρα καὶ πές μου, Ἴωνα, μὴ μοῦ
 ἀποκρύψῃς ὅ, τι σὲ ἐρωτήσω. Ὅταν ἀπαγγείλεις τὰ ἔπη
 ὠραῖα καὶ καταπλήξῃς τοὺς θεατὲς στὸν μέγιστο
 βαθμὸ, τραγουδώντας τὸν Ὀδυσσεά νὰ πετιέται μὲ ἕνα
 πήδημα στὸ κατώφλι, νὰ φανερόνεται στοὺς μνηστῆρες
 καὶ νὰ χύνει τὰ βέλη μπροστὰ στὰ πόδια του ἢ τὸν
 Ἀχιλλέα νὰ ὀρμᾷ κατὰ τοῦ Ἐκτορα ἢ τὴν ἀξιολύπητες
 σκηνὲς μὲ τὴν Ἀνδρομάχη, τὴν Ἐκάβη ἢ τὸν Πρίαμο,
 εἶσαι ἔμφρων ἢ ἐκτὸς ἑαυτοῦ καὶ ἢ ψυχὴ σου
 c

ψυχὴ οἷς λέγεις ἐνθουσιάζουσα, ἢ ἐν Ἰθάκῃ οὔσιν ἢ ἐν Τροίᾳ ἢ ὅπως ἂν καὶ τὰ ἔπη ἔχη;

5 ΙΩΝ. Ὡς ἐναργές μοι τοῦτο, ὦ Σώκρατες, τὸ τεκμήριον εἶπες· οὐ γὰρ σε ἀποκρυψάμενος ἔρω. ἐγὼ γάρ ὅταν ἐλεινὸν τι λέγω, δακρῶν ἐμπίμπλανταί μου οἱ ὀφθαλμοί· ὅταν τε φοβερὸν ἢ δεινόν, ὀρθαὶ αἱ τρίχες ἴστανται ὑπὸ φόβου καὶ ἡ καρδιά πηδᾷ.

d ΣΩ. Τί οὖν; φῶμεν, ὦ Ἴων, ἔμφρονα εἶναι τότε τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, ὃς ἂν κεκοσμημένος ἐσθῆτι ποικίλῃ καὶ χρυσοῖσι στεφάνοις κλάῃ τ' ἐν θυσίαις καὶ ἑορταῖς, μηδὲν ἀπολωλεκῶς τούτων, ἢ φοβῆται 5 πλέον ἢ ἐν δισμυρίοις ἀνθρώποις ἐστηκῶς φιλίοις, μηδενὸς ἀποδύοντος μηδὲ ἀδικούντος;

ΙΩΝ. Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐ πάνυ, ὦ Σώκρατες, ὥς γε τάληθές εἰρησθαι.

10 ΣΩ. Οἴσθα οὖν ὅτι καὶ τῶν θεατῶν τοὺς πολλοὺς ταῦτά ταῦτα ὑμεῖς ἐργάζεσθε;

e ΙΩΝ. Καὶ μάλα καλῶς οἶδα· καθορῶ γὰρ ἐκάστοτε αὐτοὺς ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ βήματος κλάοντάς τε καὶ δεινὸν ἐμβλέποντας καὶ συνθαμβοῦντας τοῖς λεγομένοις. δεῖ γάρ με καὶ σφόδρ' αὐτοῖς τὸν νοῦν 5 προσέχειν· ὡς ἐὰν μὲν κλάοντας αὐτοὺς καθίσω, αὐτὸς γελάσομαι ἀργύριον λαμβάνων, ἐὰν δὲ γελῶντας, αὐτὸς κλαύσομαι ἀργύριον ἀπολλύς.

10 ΣΩ. Οἴσθα οὖν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεατῆς τῶν δακτυλίων ὁ ἔσχατος, ὃν ἐγὼ ἔλεγον ὑπὸ τῆς Ἡρα- 536 κλειώτιδος λίθου ἀπ' ἀλλήλων τὴν δύναμιν λαμβάνειν; ὁ δὲ μέσος σὺ ὁ ῥαψωδὸς καὶ ὑποκριτής, ὁ δὲ πρῶτος αὐτὸς ὁ ποιητής· ὁ δὲ θεὸς διὰ πάντων τούτων ἔλκει τὴν ψυχὴν ὅποι ἂν βούληται τῶν ἀνθρώπων, ἀνακρεμαννὺς ἐξ ἀλλήλων τὴν δύναμιν. καὶ ὥσπερ ἐκ τῆς λίθου

κυριευμένη ἀπὸ ἔκστασις νομίζει ὅτι βρίσκεται κοντὰ στὰ πράγματα ποὺ ἀφηγεῖται εἴτε συμβαίνουν στὴν Ἰθάκῃ ἢ στὴν Τροία ἢ ὅπου τυχόν τὰ ἔπη θέλουν;

ΙΩΝ. Πόσο σαφές, Σωκράτη, εἶναι γιὰ μένα αὐτὴ ἢ ἀπόδειξις! Θὰ ἀπαντήσω χωρὶς νὰ σοῦ κρυφτῶ. Ὅταν δηλαδὴ ἀπαγγέλλω κάτι ἀξιολύπητο, τὰ μάτια μου γεμίζουν δάκρυα, ὅταν κάτι φοβερὸ ἢ τρομερὸ, οἱ τρίχες μου σηκώνονται ἀπὸ φόβο καὶ ἡ καρδιά μου ἀναπηδᾷ.

d ΣΩ. Μὰ τί; Μποροῦμε νὰ ἰσχυριστοῦμε, Ἴωνα, πὼς εἶναι στὰ καλά του αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ποὺ στολισμένος μὲ πολύχρωμα ροῦχα καὶ χρυσὰ στεφάνια κλαίει σὲ θυσίες καὶ γιορτές, χωρὶς νὰ ἔχει χάσει κάτι, ἢ φοβάται, ἐνῶ στέκει μπροστὰ ἀπὸ εἴκοσι χιλιάδες ἢ καὶ περισσότερα ἄτομα φιλικὰ διακείμενα ἀπέναντί του, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν γυμνώνει ἢ νὰ τὸν ἀδικεῖ;

ΙΩΝ. Ὅχι, μὰ τὸν Δία· ἀναμφίβολα ὄχι, Σωκράτη, γιὰ νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια.

ΣΩ. Γνωρίζεις λοιπὸν ὅτι καὶ στοὺς περισσότερους θεατῆς ἀσκεῖτε τὴν ἴδια ἐπίδραση;

e ΙΩΝ. Καὶ πολὺ καλά. Διότι κάθε φορὰ τοὺς παρατηρῶ πάνω ἀπὸ τὸ βῆμα νὰ κλαῖνε, νὰ μὲ κοιτάζουν μὲ τρόμο καὶ νὰ συγκλονίζονται ἀπὸ ὅσα ἀπαγγέλλω. Πρέπει μάλιστα νὰ ἔχω τὴν προσοχή μου ἔντονα στραμμένη ἀπέναντί τους. Διότι, ἂν τοὺς κάνω νὰ κλάψουν, ὁ ἴδιος θὰ γελάσω, παίρνοντας χρήματα, ἐνῶ, ἂν τοὺς κάνω νὰ γελάσουν, ὁ ἴδιος θὰ κλάψω, χάνοντας λεφτά.

ΣΩ. Ἀντιλαμβάνεσαι λοιπὸν ὅτι ὁ θεατῆς εἶναι τὸ τελευταῖο ἀπὸ τὰ δακτυλῖδια ποὺ ἔλεγα ὅτι παίρνουν δύναμη τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀπὸ τὴν Ἡράκλεια πέτρα; Τὸ ἐνδιάμεσο εἶσαι σὺ ὁ ῥαψωδὸς καὶ ὁ ἠθοποιός, ἐνῶ 536 τὸ πρῶτο ὁ ἴδιος ὁ ποιητής. Ὁ θεὸς ὅμως ἔλκει διὰ μέσου ὅλων αὐτῶν τὴν ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων ὅπου θέλει, ἐξαρτώντας τὴ δύναμη τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τὸν ἄλλο. Καὶ ὅπως σὲ ἐκείνη τὴν πέτρα, ἔτσι καὶ ἐδῶ

5 ἐκείνης ὄρμαθός πάμπολυς ἐξήρηται χορευτῶν τε
καὶ διδασκάλων καὶ ὑποδιδασκάλων, ἐκ πλαγίου
ἐξηρημένων τῶν τῆς Μούσης ἐκκρεμαμένων δακτυ-
λίων. καὶ ὁ μὲν τῶν ποιητῶν ἐξ ἄλλης Μούσης, ὁ δὲ ἐξ
b ἄλλης ἐξήρηται - ὀνομάζομεν δὲ αὐτὸ κατέχεται, τὸ
δέ ἐστὶ παραπλήσιον· ἔχεται γάρ - ἐκ δὲ τούτων τῶν
πρώτων δακτυλίων, τῶν ποιητῶν, ἄλλοι ἐξ ἄλλου αὐ-
ῆρημένοι εἰσὶ καὶ ἐνθουσιάζουσιν, οἱ μὲν ἐξ Ὀρφείως,
5 οἱ δὲ ἐκ Μουσαίου· οἱ δὲ πολλοὶ ἐξ Ὀμήρου κατέχονται
τε καὶ ἔχονται. ὦν σύ, ὦ Ἴων, εἷς εἶ καὶ κατέχη ἐξ
Ὀμήρου, καὶ ἐπειδὴν μὲν τις ἄλλου του ποιητοῦ ἄδη,
καθεύδεις τε καὶ ἀπορεῖς ὅ τι λέγῃς, ἐπειδὴν δὲ
τούτου τοῦ ποιητοῦ φθέγγεται τις μέλος, εὐθύς
ἐγρήγορας καὶ ὀρχεῖται σου ἢ ψυχὴ καὶ εὐπορεῖς ὅ τι
c λέγῃς· οὐ γὰρ τέχνη οὐδ' ἐπιστήμη περὶ Ὀμήρου
λέγεις ἢ λέγεις, ἀλλὰ θεία μοῖρα καὶ κατοκωχῆ, ὥσπερ
οἱ κορυβαντιῶντες ἐκείνου μόνου αἰσθάνονται τοῦ
μέλους ὀξέως ὃ ἂν ἦ τοῦ θεοῦ ἐξ ὅτου ἂν κατέχωνται,
5 καὶ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέλος καὶ σχημάτων καὶ ῥημάτων
εὐποροῦσι, τῶν δὲ ἄλλων οὐ φροντίζουσιν· οὕτω καὶ
σύ, ὦ Ἴων, περὶ μὲν Ὀμήρου ὅταν τις μνησθῆ,
εὐπορεῖς, περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀπορεῖς· τούτου δ' ἐστὶ
d τὸ αἴτιον, ὃ μ' ἐρωτᾷς, δι' ὃ τι σὺ περὶ μὲν Ὀμήρου
εὐπορεῖς, περὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐ, ὅτι οὐ τέχνη ἀλλὰ
θεία μοῖρα Ὀμήρου δεινὸς εἶ ἐπαινήτης.

IQN. Σὺ μὲν εὖ λέγεις, ὦ Σώκρατες· θαυμάζοιμι
5 μεντὰν εἰ οὕτως εὖ εἵποις, ὥστε με ἀναπεῖσαι ὡς ἐγὼ
κατεχόμενος καὶ μαινόμενος Ὀμηρον ἐπαινῶ. οἶμαι
δὲ οὐδ' ἂν σοὶ δόξαιμι, εἴ μου ἀκούσαις λέγοντος περὶ
Ὀμήρου.

ΣΩ. Καὶ μὴν ἐθέλω γε ἀκοῦσαι, οὐ μέντοι πρότερον
e πρὶν ἂν μοι ἀποκρίνη τόδε· ὦν Ὀμηρος λέγει περὶ
τίνος εὖ λέγεις; οὐ γὰρ δήπου περὶ ἀπάντων γε.

σχηματίζεται μία πολὺ μεγάλη ἄλυσίδα χορευτῶν,
διδασκάλων καὶ ὑποδιδασκάλων, ἐξαρτωμένων
πλαγίως ἀπὸ τὰ δακτυλίδια ποῦ κρέμονται ἀπὸ τῆ
Μοῦσα. Καὶ ὁ ἕνας ποιητῆς ἐξαρτᾶται ἀπὸ μία Μοῦσα,
ἐνῶ ὁ ἄλλος ἀπὸ ἄλλη. Αὐτὸ τὸ χαρακτηρίζομε
“κατέχεται”. Ὁ χαρακτηρισμὸς εἶναι παραπλήσιος·
διότι πράγματι ἐξουσιάζεται. Ἀπὸ αὐτὰ τὰ πρώτα
b δακτυλίδια, δηλαδή τοὺς ποιητές, ἄλλοι εἶναι
ἐξαρτημένοι καὶ ἐμπνέονται ἀπὸ ἄλλον, μερικοὶ ἀπὸ
τὸν Ὀρφέα, μερικοὶ ἀπὸ τὸν Μουσαῖο. Οἱ περισσότεροι
ὅμως κατέχονται καὶ ἐξουσιάζονται ἀπὸ τὸν Ὀμηρο.
Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς εἶσαι, Ἴωνα, καὶ κατέχεσαι ἀπὸ τὸν
Ὀμηρο. Ὅταν κάποιος ἀπαγγέλλει ἄλλον ποιητῆ,
κοιμᾶσαι καὶ δὲν ἔχεις τί νὰ πεῖς, ὅταν ὅμως πεῖ ἕνα
τραγούδι αὐτοῦ τοῦ ποιητῆ, ἀμέσως ξυπνᾷς, ἢ ψυχὴ σου
c χορεύει καὶ ἔχεις πολλὰ νὰ πεῖς. Διότι δὲ λὲς ὅσα λὲς
γὰρ τὸν Ὀμηρο ἀπὸ ἰκανότητα ἢ γνώση, ἀλλὰ ἀπὸ θεία
μοῖρα καὶ κατοχή. Ὅπως οἱ κορυβαντες αἰσθάνονται
μὲ πάθος ἐκεῖνο μόνον τὸ τραγούδι ποῦ ἀφορᾷ τὸν θεό,
ἀπὸ τὸν ὁποῖο κατέχονται καὶ γὰρ κείνο τὸ τραγούδι
βρίσκουν ἀφθονες χορευτικὲς κινήσεις καὶ λόγια, ἐνῶ
γὰρ τὰ ἄλλα ἀδιαφοροῦν, ἔτσι καὶ σὺ, Ἴωνα, ὅταν
κάποιος ἀναφέρει τὸν Ὀμηρο, ἔχεις πολλὰ νὰ πεῖς, ἐνῶ
d γὰρ τοὺς ἄλλους ποιητῆς πέφτεις σὲ ἀμηχανία. Ἡ αἰτία
αὐτοῦ ποῦ μὲ ρωτᾷς, γὰρ ποῖο λόγο δηλαδή βρίσκεις νὰ
πεῖς ἀφθονα γὰρ τὸν Ὀμηρο, ἐνῶ γὰρ τοὺς ἄλλους ὄχι,
εἶναι ὅτι εἶσαι ἐξαιρετος ἐγκωμιστής τοῦ Ὀμήρου ὄχι
ἀπὸ ἰκανότητα, ἀλλὰ ἀπὸ θεία μοῖρα.

IQN. Ὁραῖα τὰ λὲς, Σωκράτη. Θὰ ἔμενα ὅμως
κατάπληκτος, ἂν μπορούσες νὰ τὰ πεῖς τόσο καλά,
ὥστε νὰ μὲ πείσεις πὼς ἐγὼ τάχα κατεχόμενος καὶ
μαινόμενος ἐγκωμιάζω τὸν Ὀμηρο. Πιστεύω πὼς δὲ
θὰ σοῦ ἔδινα μία τέτοια ἐντύπωση, ἂν μὲ ἀκουγες νὰ
μιλῶ γὰρ αὐτόν.

ΣΩ. Πραγματικὰ θέλω νὰ σὲ ἀκούσω, ὄχι ὅμως πρὶν
e μοῦ ἀπαντήσεις σὲ αὐτό. Ἀπὸ ὅσα λέει ὁ Ὀμηρος γὰρ
ποῖο πρᾶγμα μιλάς καλά; Ὅχι βέβαια γὰρ ὅλα, ὑποθέτω.

ΙΩΝ. Εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες, περὶ οὐδενὸς ὄτου οὐ.

5 ΣΩ. Οὐ δήπου καὶ περὶ τούτων ὧν σὺ μὲν τυγχάνεις οὐκ εἰδώς, Ὅμηρος δὲ λέγει.

ΙΩΝ. Καὶ ταῦτα ποῖά ἐστιν ἃ Ὅμηρος μὲν λέγει, ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα;

537 ΣΩ. Οὐ καὶ περὶ τεχνῶν μέντοι λέγει πολλαχοῦ Ὅμηρος καὶ πολλά; οἷον καὶ περὶ ἡνιοχείας - ἐὰν μνησθῶ τὰ ἔπη, ἐγὼ σοι φράσω.

ΙΩΝ. Ἄλλ' ἐγὼ ἐρῶ· ἐγὼ γὰρ μέμνημαι.

5 ΣΩ. Εἰπέ δή μοι ἃ λέγει Νέστωρ Ἀντιλόχῳ τῷ υἱεῖ, παραινῶν εὐλαβηθῆναι περὶ τὴν καμπὴν ἐν τῇ ἵπποδρομῇ τῇ ἐπὶ Πατρόκλῳ.

ΙΩΝ. Κλινθῆναι δέ, φησί, καὶ αὐτὸς ἐυξέστω ἐνὶ δίφρῳ

b ἧκ' ἐπ' ἀριστερὰ τοῖν· ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον κένσαι ὁμοκλήσας, εἷξαί τε οἱ ἡνία χερσίν.

ἐν νύσση δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγγριμφθήτω, ὡς ἂν τοι πλήμνη γε δοάσσειται ἄκρον ἰκέσθαι

5 κύκλου ποιητοῖο· λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν.

c ΣΩ. Ἀρκεῖ. ταῦτα δὴ, ὦ Ἴων, τὰ ἔπη εἴτε ὀρθῶς λέγει Ὅμηρος εἴτε μή, πότερος ἂν γνοίῃ ἄμεινον, ἰατρὸς ἢ ἡνίοχος;

ΙΩΝ. Ἡνίοχος δήπου.

5 ΣΩ. Πότερον ὅτι τέχνην ταύτην ἔχει ἢ κατ' ἄλλο τι;

ΙΩΝ. Οὐκ, ἀλλ' ὅτι τέχνην.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐκάστη τῶν τεχνῶν ἀποδέδοται τι ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔργον οἷα τε εἶναι γινώσκεις; οὐ γὰρ που ἃ κυβερνητικῇ γινώσκομεν, γνωσόμεθα καὶ ἰατρικῇ.

10 ΙΩΝ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐδέ γε ἃ ἰατρικῇ, ταῦτα καὶ τεκτονικῇ.

d ΙΩΝ. Οὐ δῆτα.

ΙΩΝ. Μάθε, Σωκράτη, γὰρ ὅλα.

ΣΩ. Ὅχι βέβαια καὶ γὰρ αὐτὰ ποὺ συμβαίνει νὰ μὴ γνωρίζεις, ἀλλὰ ὁ Ὅμηρος τὰ ἀναφέρει.

ΙΩΝ. Καὶ ποῖα εἶναι αὐτὰ ποὺ ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει, ὅμως ἐγὼ δὲν τὰ γνωρίζω;

ΣΩ. Μὰ δὲ λέει πολλά καὶ σὲ πολλά σημεῖα γιὰ τὶς 537 τέχνες; Π.χ. γιὰ τὴν τέχνην τοῦ ἡνιόχου. Ἄν θυμηθῶ τοὺς στίχους, θὰ σοῦ πῶ.

ΙΩΝ. Ἄλλὰ ἐγὼ θὰ σοῦ πῶ· διότι τοὺς θυμᾶμαι.

ΣΩ. Πές μου, λοιπὸν, τί λέει ὁ Νέστωρ στὸν γιό του Ἀντίλοχο, καθὼς τὸν συμβουλεύει νὰ προσέξει τὴν στροφή στὴν ἀρματοδρομία πρὸς τιμὴν τοῦ Πατρόκλου.

ΙΩΝ. Γεῖρε, λέει, τὸ κορμί σου στὸ ὁμορφοφτιαγμένο ἄρμα

ἐλαφρὰ στὰ ἀριστερὰ τους (ἐνν.: τῶν ἀλόγων)· ὅμως τὸ δεξιὸ ἄλογο

κέντα, προστάζοντάς το δυνατὰ καὶ χαλάρωσε τὰ ἡνία.

Στὴ νύσσα ἅς περάσει τὸ ἀριστερὸ ἄλογο ξυστά,

ὥστε νὰ φανεῖ ὅτι τὴν ἀκούμπησε ὁ ἀφαλὸς τοῦ καλοφτιαγμένου τροχοῦ· τὴν πέτρα ὅμως ἀπόφυγε νὰ ἀγγίξεις.

ΣΩ. Ἀρκεῖ. Αὐτοὺς τοὺς στίχους, Ἴωνα, εἴτε ὀρθῶς 5 λέει ὁ Ὅμηρος εἴτε ὄχι, ποιὸς θὰ ἀντιλαμβανόταν καλύτερα, ἰατρὸς ἢ ἡνίοχος;

ΙΩΝ. Ἡνίοχος βέβαια.

ΣΩ. Ἐπειδὴ κατέχει αὐτὴ τὴν τέχνην ἢ γιὰ ἄλλο λόγο;

ΙΩΝ. Ὅχι, ἀλλὰ ἐπειδὴ κατέχει τὴν τέχνην.

ΣΩ. Ἐπομένως, σὲ κάθε τέχνην ἔχει δοθεῖ ἡ δυνατότητα ἀπὸ τὸν θεὸ νὰ γνωρίζουμε μίαν συγκεκριμένη ἐργασία. Διότι ὅσα γνωρίζουμε μὲ τὴν τέχνην τοῦ πλοιάρχου, δὲ θὰ γνωρίζουμε καὶ μὲ τὴν τέχνην τοῦ ἱατροῦ.

ΙΩΝ. Ὅχι βέβαια.

ΣΩ. Οὔτε ὅσα μὲ τὴν τέχνην τοῦ ἱατροῦ καὶ μὲ τοῦ ξυλουργοῦ.

ΙΩΝ. Ὅχι βέβαια.

537

b

c

d

ΣΩ. Οὐκοῦν οὕτω καὶ κατὰ πασῶν τῶν τεχνῶν, ἃ τῇ ἑτέρᾳ τέχνῃ γινώσκουμεν, οὐ γνωσόμεθα τῇ ἑτέρᾳ; τότε δέ μοι πρότερον τούτου ἀποκρίναι· τὴν μὲν

5 ἑτέραν φῆς εἶναι τινα τέχνην, τὴν δ' ἑτέραν;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Ἐπεὶ ὡςπερ ἐγὼ τεκμαιρόμενος, ὅταν ἡ μὲν ἑτέρων πραγμάτων ἢ ἐπιστήμη, ἡ δ' ἑτέρων, οὕτω καλῶ τὴν μὲν ἄλλην, τὴν δὲ ἄλλην τέχνην, οὕτω καὶ

10 σύ;

e ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ γὰρ που τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἐπιστήμη εἴη τις, τί ἂν τὴν μὲν ἑτέραν φαῖμεν εἶναι, τὴν δ' ἑτέραν, ὅποτε γε ταῦτα εἴη εἰδέναι ἀπ' ἀμφοτέρων; ὡςπερ ἐγὼ τε γινώσκω ὅτι πέντε εἰσὶν οὗτοι οἱ δάκτυλοι, καὶ σὺ, ὡςπερ ἐγὼ, περὶ τούτων ταῦτα γινώσκεις· καὶ εἴ σε ἐγὼ ἐροίμην εἰ τῇ αὐτῇ τέχνῃ γινώσκουμεν τῇ ἀριθμητικῇ τὰ αὐτὰ ἐγὼ τε καὶ σὺ ἢ ἄλλη, φαίης ἂν δήπου τῇ αὐτῇ.

10 ΙΩΝ. Ναί.

538 ΣΩ. Ὁ τοίνυν ἄρτι ἔμελλον ἐρήσεσθαί σε, νυνὶ εἰπέ, εἰ κατὰ πασῶν τῶν τεχνῶν οὕτω σοι δοκεῖ, τῇ μὲν αὐτῇ τέχνῃ τὰ αὐτὰ ἀναγκαῖον εἶναι γινώσκειν, τῇ δ' ἑτέρᾳ μὴ τὰ αὐτὰ, ἀλλ' εἶπερ ἄλλη ἐστίν, ἀναγκαῖον καὶ ἕτερα γινώσκειν.

ΙΩΝ. Οὕτω μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅστις ἂν μὴ ἔχη τινὰ τέχνην, ταύτης τῆς τέχνης τὰ λεγόμενα ἢ πραττόμενα καλῶς γινώσκειν οὐχ οἷός τ' ἔσται;

b ΙΩΝ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Πότερον οὖν περὶ τῶν ἐπῶν ὧν εἶπες, εἴτε καλῶς λέγει Ὅμηρος εἴτε μὴ, σὺ κάλλιον γνῶση ἢ ἠνίοχος;

5 ΙΩΝ. ἠνίοχος.

ΣΩ. Ῥαψωδὸς γάρ που εἶ ἄλλ' οὐχ ἠνίοχος.

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Ἰσχύει τὸ ἴδιο γιὰ ὅλες τις τέχνες; Ὅσα δηλαδὴ γνωρίζουμε μὲ μία τέχνη, δὲ θὰ γνωρίζουμε μὲ κάποια ἄλλη. Ἀλλὰ πρῶτα ἀπάντησέ μου σὲ αὐτό: πιστεύεις ὅτι ἡ μία τέχνη εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Ἐπεὶ συμπεραίνεις τὸ ἴδιο μὲ μένα καὶ ἀποκαλεῖς τὴν μία τέχνην διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὅταν ἡ μία εἶναι γνώση ἄλλων πραγμάτων καὶ ἡ ἄλλη ἄλλων;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Διότι, ἐὰν ἐπρόκειτο γιὰ γνώση τῶν ἴδιων πραγμάτων, γιατί νὰ ἰσχυρίζομαστε ὅτι ἡ μία εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἀφοῦ θὰ μπορούσαμε νὰ γνωρίζουμε τὰ ἴδια καὶ ἀπὸ τις δύο; Ὅπως ἐγὼ γνωρίζω ὅτι αὐτὰ τὰ δάκτυλα εἶναι πέντε, ἔτσι καὶ σὺ ἔχεις τὴν ἴδια γνώμη μὲ μένα γιὰ αὐτό. Καὶ ἂν σὲ ρωτοῦσα: Μὲ τὴν ἴδια τέχνη, δηλαδὴ τὴν ἀριθμητικῇ, γνωρίζουμε ἐγὼ καὶ σὺ τὰ ἴδια ἢ μὲ ἄλλη, θὰ ἔλεγες βέβαια μὲ τὴν ἴδια.

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Ἐπομένως, ὅτι ἐπρόκειτο νὰ σὲ ρωτήσω πρὶν ἀπὸ λίγο, πές μου τώρα: κατὰ τὴ γνώμη σου ἰσχύει τὸ ἴδιο γιὰ ὅλες τις τέχνες, ὅτι δηλαδὴ μὲ τὴν ἴδια τέχνη γνωρίζουμε ἀναγκαστικὰ τὰ ἴδια πράγματα, ἐνῶ μὲ ἄλλη ὄχι, ἀλλὰ ἂν εἶναι βέβαια διαφορετικῇ, ἀναγκαστικὰ γνωρίζουμε ἄλλα;

ΙΩΝ. Ἐτσι νομίζω, Σωκράτη.

ΣΩ. Ὅποιος λοιπὸν δὲν κατέχει μία τέχνη, δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ διακρίνει τὰ λεγόμενα ἢ πραττόμενα αὐτῆς τῆς τέχνης.

ΙΩΝ. Ἀλήθεια.

ΣΩ. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς στίχους ποὺ ἀπήγγειλες, κατὰ πόσον ὁ Ὅμηρος μιᾶ σωστὰ ἢ ὄχι, θὰ κρίνεις ἐσὺ καλύτερα ἢ ἕνας ἠνίοχος;

ΙΩΝ. Ἐνας ἠνίοχος.

ΣΩ. Ἐπειδὴ εἶσαι βέβαια ραψωδὸς καὶ ὄχι ἠνίοχος.

ΙΩΝ. Ναί.

e

538

b

ΣΩ. Ἡ δὲ ῥαψωδικὴ τέχνη ἑτέρα ἐστὶ τῆς ἡνιο-
 χικῆς;

10 ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ ἄρα ἑτέρα, περὶ ἑτέρων καὶ ἐπιστήμη
 πραγμάτων ἐστίν.

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Τί δὲ δὴ, ὅταν Ὅμηρος λέγῃ ὡς τετρωμένῳ τῷ
 15 Μαχάονι Ἐκαμήδη ἢ Νέστορος παλλακὴ κυκεῶνα
 πίνειν δίδωσι; καὶ λέγει πως οὕτως –

οἴνω πραμνεῖω, φησὶν, ἐπὶ δ' αἴγειον κνή τυρὸν
 κνήστι χαλκείῃ· παρὰ δὲ κρόμμον ποτῶ ὄψον·
 ταῦτα εἴτε ὀρθῶς λέγει Ὅμηρος εἴτε μή, πότερον ἰατρι-
 5 κῆς ἐστὶ διαγνῶναι καλῶς ἢ ῥαψωδικῆς;

ΙΩΝ. Ἰατρικῆς.

ΣΩ. Τί δέ, ὅταν λέγῃ Ὅμηρος –

d ἢ δὲ μολυβδαίνῃ ἰκέλη ἐς βυσσὸν ἴκανεν,
 ἢ τε κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας ἐμμεμαυῖα
 ἔρχεται ὠμηστῆσι μετ' ἰχθύσι πῆμα φέρουσα·
 ταῦτα πότερον φῶμεν ὀλιευτικῆς εἶναι τέχνης μᾶλλον
 5 κρῖναι ἢ ῥαψωδικῆς, ἅττα λέγει καὶ εἴτε καλῶς εἴτε μή;

ΙΩΝ. Δῆλον δὴ, ὡς Σώκρατες, ὅτι ὀλιευτικῆς.

ΣΩ. Σκέψαι δὴ, σοῦ ἐρομένου, εἰ ἔροιο με· “Ἐπειδὴ
 e τοίνυν, ὡς Σώκρατες, τούτων τῶν τεχνῶν ἐν Ὀμήρῳ
 εὐρίσκεις ἃ προσήκει ἐκάστη διακρίνειν, ἴθι μοι
 ἔξευρε καὶ τὰ τοῦ μάντεώς τε καὶ μαντικῆς, ποῖα ἐστὶν
 ἃ προσήκει αὐτῷ οἶω τ' εἶναι διαγιγνώσκειν, εἴτε εὖ
 5 εἴτε κακῶς πεποίηται” – σκέψαι ὡς ῥαδίως τε καὶ
 ἀληθῆ ἐγὼ σοὶ ἀποκρινοῦμαι. πολλαχοῦ μὲν γὰρ καὶ
 ἐν Ὀδυσσεΐα λέγει, οἶον καὶ ἃ ὁ τῶν Μελαμποδιδῶν
 λέγει μάντις πρὸς τοὺς μνηστῆρας, Θεοκλύμενος –

ΣΩ. Καὶ ἡ τέχνη τοῦ ραψωδοῦ εἶναι διαφορετικὴ
 ἀπὸ τοῦ ἡνιόχου;

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Ἄν εἶναι βέβαια διαφορετικὴ, τότε εἶναι καὶ
 ἐπιστήμη διαφορετικῶν πραγμάτων.

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Μὰ τί, ὅταν ὁ Ὅμηρος λέει πὼς ἡ Ἐκαμήδη, ἢ
 παλλακίδα τοῦ Νέστορα, προσφέρει στὸν πληγωμένο
 Μαχάονα κυκεῶνα νὰ πιεῖ; Τὰ λόγια εἶναι περίπου ἔτσι:

σὲ πραμνιώτικο κρασί (λέει) τρίβει μέσα
 κατακίσιον τυρὶ
 5 μὲ τρίπτυχον χάλκινον· μαζί καὶ ἓνα κρεμμύδι,
 μεζῆς γιὰ τὸ κρασί·

αὐτὰ εἴτε ὁ Ὅμηρος λέει ὀρθῶς εἴτε ὄχι, ποῖα τέχνη εἶναι
 ἀρμόδια νὰ κρίνει σωστά: τοῦ ἰατροῦ ἢ τοῦ ραψωδοῦ;

ΙΩΝ. Τοῦ ἰατροῦ.

ΣΩ. Τί, ὅταν λέει:

d καὶ αὐτὴ ἔπεσε στὸν βυθὸν σὰ μολυβένιον βαρίδι,
 ποὺ περασμένο σὲ κέρατο βοδιοῦ καμπίσιον, μὲ ὄρμη
 ἔρχεται, συμφορὰ νὰ φέρει στὰ ὠμοφάγα ψάρια·
 αὐτὰ θὰ ποῦμε ὅτι εἶναι δουλειὰ τοῦ ψαρᾶ ἢ τοῦ
 ραψωδοῦ νὰ κρίνει τί ἐννοεῖ καὶ ἂν τὰ λέει σωστά
 ἢ ὄχι;

ΙΩΝ. Ἄναμφίβολα, Σωκράτη, τοῦ ψαρᾶ.

ΣΩ. Πρόσεξε τώρα, ἂν ἐσὺ ἔθετες τὴν ἐρώτηση καὶ
 μὲ ρωτοῦσες: “Ἐπειδὴ, Σωκράτη, ἐντοπίζεις στὸν
 e Ὅμηρο τὰ χωρία αὐτῶν τῶν τεχνῶν ποὺ ταιριάζουν
 στὴν καθεμίᾳ τους νὰ κρίνει, ἐμπρός, βρῆς μου καὶ τὰ
 χωρία τοῦ μάντη καὶ τῆς μαντικῆς, ποῖα εἶναι ὅσα
 ταιριάζουν μόνο σὲ αὐτὸν νὰ κρίνει ἂν ἔχουν
 συντεθεῖ σωστά ἢ ὄχι;” – πρόσεξε πόσο εὐκόλα καὶ
 εἰλικρινὰ θὰ σοῦ ἀπαντήσω: “Σὲ πολλά, βέβαια,
 σημεῖα καὶ στὴν Ὀδύσεια, ὅπως τὰ λόγια τοῦ μάντη
 τῶν Μελαμποδιδῶν, Θεοκλύμενου, πρὸς τοὺς
 μνηστῆρες:

539 δαιμόνιοι, τί κακόν τόδε πάσχετε; νυκτι μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γυῖα,
οἰμωγή δὲ δέδηκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί·
εἰδῶλων τε πλεον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή
5 ἰεμένων ἔρεβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἥλιος δὲ
b οὐρανοῦ ἔξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς·
πολλαχοῦ δὲ καὶ ἐν Ἰλιάδι, οἶον καὶ ἐπὶ τειχομαχίᾳ·
λέγει γὰρ καὶ ἐνταῦθα -

5 ὄρνις γὰρ σφιν ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν,
αἰετὸς ὑπιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων,
c φοινήμεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ζῶν, ἔτ' ἀσπαίροντα· καὶ οὐπω λήθητο χάρις.
κόψε γὰρ αὐτὸν ἔχοντα κατὰ στήθος παρὰ δειρῆν
ἰδνωθεὶς ὀπίσω, ὃ δ' ἀπὸ ἔθεν ἦκε χαμᾶζε
5 ἀλγήσας ὀδύνησι, μέσῳ δ' ἐνὶ κάββαλ' ὀμίλῳ·
d αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῆς ἀνέμοιο.
ταῦτα φήσω καὶ τὰ τοιαῦτα τῷ μάντει προσήκειν καὶ
σκοπεῖν καὶ κρίνειν.

ΙΩΝ. Ἀληθῆ γε σὺ λέγων, ὦ Σώκρατες.

5 ΣΩ. Καὶ σύ γε, ὦ Ἴων, ἀληθῆ ταῦτα λέγεις. ἴθι δὴ
καὶ σὺ ἐμοί, ὥσπερ ἐγὼ σοὶ ἐξέλεξα καὶ ἐξ Ὀδυσσεΐας
καὶ ἐξ Ἰλιάδος ὅποια τοῦ μάντεώς ἐστι καὶ ὅποια τοῦ
e ἱατροῦ καὶ ὅποια τοῦ ἀλιέως, οὕτω καὶ σὺ ἐμοὶ
ἔκλεξον, ἐπειδὴ καὶ ἐμπειρότερος εἶ ἐμοῦ τῶν
Ὀμήρου, ὅποια τοῦ ῥαψωδοῦ ἐστίν, ὦ Ἴων, καὶ τῆς
τέχνης τῆς ῥαψωδικῆς, ἃ τῷ ῥαψωδῶ προσήκει καὶ
5 σκοπεῖσθαι καὶ διακρίνειν παρὰ τοὺς ἄλλους
ἀνθρώπους.

ΙΩΝ. Ἐγὼ μὲν φημι, ὦ Σώκρατες, ἅπαντα.

10 ΣΩ. Οὐ σύ γε φῆς, ὦ Ἴων, ἅπαντα· ἢ οὕτως
ἐπιλήσμων εἶ; καίτοι οὐκ ἂν πρόπει γε ἐπιλήσιμονα
εἶναι ῥαψωδὸν ἄνδρα.

539 Δύστυχοι, τί συμφορὰ σᾶς βρῖσκει; Σκοτάδι
ἔχει καλύψει τὰ κεφάλια, τὰ πρόσωπα, τὰ μέλη σας
κάτω,
θρῆνος ἔχει ἀνάψει, τὰ μάγουλα εἶναι γεμάτα δάκρυα·
ἢ ἐξώπορτα γεμάτη φαντάσματα, γεμάτη καὶ ἡ αὐλή,
ποῦ γυρεύουν τὸ ἔρεβος, τὸν κάτω κόσμον· ὁ ἥλιος
χάθηκε ἀπὸ τὸν οὐρανό, μαῦρο σκοτάδι ἀπλώθηκε. b
Σὲ πολλὰ σημεῖα καὶ στήν Ἰλιάδα, ὅπως στήν τειχο-
μαχία. Λέει, δηλαδή, καὶ ἐκεῖ:
Διότι οἰωνὸς φάνηκε ξαφνικά, σὰ λαχταροῦσαν νὰ
διαβοῦν τὴν τάφρον,
ἀετὸς ποῦ πετοῦσε ψηλά, ἀφήνοντας τὸν στρατὸ
στά ἀριστερὰ,
c κρατώντας στὰ νύχια τοῦ ἕνα καταματωμένο,
πελώριο φίδι,
ζωντανό, ποῦ ἀκόμα σπαρταροῦσε καὶ δὲν ἔπαυε
νὰ παλεύει.
Μάλιστα τὸν δάγκωσε στὸ στήθος κοντὰ στὸ λαιμό,
γυρνώντας τὸ κεφάλι πρὸς τὰ πίσω· καὶ αὐτὸς τὸ
πέταξε κάτω
σπαράζοντας ἀπὸ τὸν πόνο, καταμεσοῖς τοῦ πλήθους·
καὶ μὲ μία κραυγὴ πέταξε κατὰ τὸ φύσημα τοῦ ἀνέμου.” d
Αὐτὰ καὶ τὰ παρόμοια θὰ ἰσχυριστῶ ὅτι εἶναι
δουλειὰ τοῦ μάντη καὶ νὰ ἐξετάζει καὶ νὰ κρίνει.

ΙΩΝ. Λὲς ἀλήθεια, Σωκράτη.

ΣΩ. Καὶ σύ, Ἴωνα, λὲς ἀλήθεια. Ἐμπρὸς λοιπόν,
ὅπως σοῦ διάλεξα καὶ ἀπὸ τὴν Ὀδύσεια καὶ ἀπὸ τὴν
Ἰλιάδα ποιὰ χωρία εἶναι τοῦ μάντη, τοῦ ἱατροῦ, τοῦ e
ψαρά, ἔτσι καὶ σὺ διάλεξε γιὰ χάρι μου, καθὼς ἔχεις
μεγαλύτερη ἀπὸ μένα πείρα στὸν Ὀμηρο, ποιὰ εἶναι
τοῦ ῥαψωδοῦ καὶ τῆς τέχνης του, ὅσα δηλαδή
περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους εἶναι
δουλειὰ του καὶ νὰ ἐξετάζει καὶ νὰ ξεχωρίζει.

ΙΩΝ. Πιστεύω, Σωκράτη, ὅλα.

ΣΩ. Μὰ δὲν πιστεύεις, Ἴωνα, “ὅλα”. Ἡ εἶσαι τόσο
ξεχασιάρης; Καὶ ὅμως δὲ θὰ ἔπρεπε νὰ ξεχνᾷ ἕνας
ραψωδός.

- 540 ΙΩΝ. Τί δὲ δὴ ἐπιλανθάνομαι;
 ΣΩ. Οὐ μέμνησαι ὅτι ἔφησθα τὴν ῥαψωδικὴν
 τέχνην ἑτέραν εἶναι τῆς ἠνιοχικῆς;
 ΙΩΝ. Μέμνημαι.
 5 ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἑτέραν οὕσαν ἕτερα γνώσεσθαι
 ὁμολόγεις;
 ΙΩΝ. Ναί.
 ΣΩ. Οὐκ ἄρα πάντα γε γνώσεται ἡ ῥαψωδικὴ κατὰ
 τὸν σὸν λόγον οὐδὲ ὁ ῥαψωδός.
 10 ΙΩΝ. Πλὴν γε ἴσως τὰ τοιαῦτα, ὦ Σώκρατες.
 b ΣΩ. Τὰ τοιαῦτα δὲ λέγεις πλὴν τὰ τῶν ἄλλων
 τεχνῶν σχεδόν τι· ἀλλὰ ποῖα δὴ γνώσεται, ἐπειδὴ οὐχ
 ἅπαντα;
 ΙΩΝ. Ἄ πρέπει, οἶμαι ἔγωγε, ἀνδρὶ εἰπεῖν καὶ
 5 ὅποια γυναικί, καὶ ὅποια δούλῳ καὶ ὅποια ἐλευθέρῳ,
 καὶ ὅποια ἀρχομένῳ καὶ ὅποια ἄρχοντι.
 ΣΩ. Ἄρα ὅποια ἄρχοντι, λέγεις, ἐν θαλάττῃ
 χειμαζομένου πλοίου πρέπει εἰπεῖν, ὁ ῥαψωδός
 γνώσεται κάλλιον ἢ ὁ κυβερνήτης;
 10 ΙΩΝ. Οὐκ, ἀλλὰ ὁ κυβερνήτης τοῦτό γε.
 c ΣΩ. Ἄλλ' ὅποια ἄρχοντι κάμνοντος πρέπει εἰπεῖν,
 ὁ ῥαψωδός γνώσεται κάλλιον ἢ ὁ ἰατρός;
 ΙΩΝ. Οὐδὲ τοῦτο.
 ΣΩ. Ἄλλ' οἶα δούλῳ πρέπει, λέγεις;
 5 ΙΩΝ. Ναί.
 ΣΩ. Οἷον βουκόλῳ λέγεις δούλῳ ἃ πρέπει εἰπεῖν
 ἀγριαινουσῶν βοῶν παραμυθουμένῳ, ὁ ῥαψωδός
 γνώσεται ἄλλ' οὐχ ὁ βουκόλος;
 ΙΩΝ. Οὐ δῆτα.
 10 ΣΩ. Ἄλλ' οἶα γυναικί πρέποντά ἐστιν εἰπεῖν
 ταλασιουργῶ περὶ ἐρίων ἐργασίας;
 ΙΩΝ. Οὐ.
 d ΣΩ. Ἄλλ' οἶα ἀνδρὶ πρέπει εἰπεῖν γνώσεται
 στρατηγῶ στρατιώταις παραινούντι;
 ΙΩΝ. Ναί, τὰ τοιαῦτα γνώσεται ὁ ῥαψωδός.

- ΙΩΝ. Μὰ τί ξεχνῶ;
 540 ΣΩ. Δὲ θυμᾶσαι ποῦ ἔλεγες ὅτι ἡ τέχνη τοῦ
 ραψωδοῦ εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ τοῦ ἠνιοχου;
 ΙΩΝ. Θυμᾶμαι.
 ΣΩ. Καὶ ὁμολογοῦσες πῶς, ἐπειδὴ εἶναι
 διαφορετικὴ, θὰ γνωρίζει καὶ διαφορετικὰ πράγματα;
 ΙΩΝ. Ναί.
 ΣΩ. Ἐπομένως, ἡ τέχνη τοῦ ραψωδοῦ δὲ θὰ
 γνωρίζει ὅλα σύμφωνα μὲ τὰ λόγια σου - οὔτε ὁ
 ραψωδός.
 ΙΩΝ. Ἐκτὸς ἴσως ἀπὸ τὰ παρόμοια, Σωκράτη.
 ΣΩ. Μὲ “τὰ παρόμοια” ἐννοεῖς σχεδόν κάτι - ἐκτὸς
 5 ἀπὸ τὰ ἀντικείμενα τῶν ἄλλων τεχνῶν. Τί θὰ γνωρίζει
 λοιπόν, ἐπειδὴ ὄχι ὅλα;
 ΙΩΝ. Νομίζω ὅτι ἀρμόζει νὰ πεῖ ἓνας ἄνδρας, μία
 γυναικί, ἓνας δούλος, ἓνας ἐλεύθερος, ἓνας ὑπήκοος,
 ἓνας ἄρχοντας.
 ΣΩ. Ἄρα τί πρέπει νὰ πεῖ ὁ κυβερνήτης ἐνός
 πλοίου, ὅταν αὐτὸ βρίσκεται σὲ θαλασσοταραχῇ, θὰ
 γνωρίζει ὁ ραψωδός καλύτερα ἢ ὁ πλοίαρχος;
 ΙΩΝ. Ὅχι· αὐτὸ τουλάχιστον ὁ πλοίαρχος.
 ΣΩ. Ἄλλὰ τί πρέπει νὰ πεῖ ὁ κυβερνήτης ἐνός
 5 ἀρρώστου, θὰ γνωρίζει ὁ ραψωδός καλύτερα ἢ ὁ
 ἰατρός;
 ΙΩΝ. Οὔτε αὐτό.
 ΣΩ. Ἄλλὰ τί ταιριάζει σὲ ἓναν δούλο, ἐννοεῖς;
 ΙΩΝ. Ναί.
 ΣΩ. Π.χ. τί πρέπει νὰ πεῖ ἓνας δούλος βουκόλος, ὅταν
 προσπαθεῖ νὰ ἡρεμήσει τις ἐξαγριωμένες ἀγελάδες του,
 θὰ γνωρίζει ὁ ραψωδός καὶ ὄχι ὁ βουκόλος;
 ΙΩΝ. Ὅχι βέβαια.
 ΣΩ. Ἄλλὰ τί πρέπει νὰ πεῖ μία ὑφάντρα γύρω ἀπὸ
 τὴν κατεργασία μαλλιῶν;
 ΙΩΝ. Ὅχι.
 ΣΩ. Ἄλλὰ θὰ γνωρίζει τί πρέπει νὰ πεῖ ἓνας
 5 στρατηγός, ὅταν παροτρύνει τοὺς στρατιῶτες του;
 ΙΩΝ. Ναί, κάτι τέτοιο θὰ γνωρίζει ὁ ραψωδός.

ΣΩ. Τί δέ; ἡ ῥαψωδικὴ τέχνη στρατηγικὴ ἐστίν;

5 ΙΩΝ. Γνοίην γοῦν ἂν ἔγωγε οἷα στρατηγὸν πρέπει εἶπεῖν.

ΣΩ. Ἴσως γὰρ εἶ καὶ στρατηγικός, ὦ Ἴων. καὶ γὰρ εἰ ἐτύγχανες ἵππικός ὢν ἅμα καὶ κιθαριστικός, ἔγνωσ e ἂν ἵππους εὖ καὶ κακῶς ἵππαζομένους· ἀλλ' εἴ σ' ἐγὼ ἠρόμην· “Πότερα δὴ τέχνη, ὦ Ἴων, γινώσκεις τοὺς εὖ ἵππαζομένους ἵππους; ἢ ἵππεὺς εἶ ἢ ἢ κιθαριστής;” τί ἂν μοι ἀπεκρίνω;

5 ΙΩΝ. Ἴχι ἵππεὺς, ἔγωγ' ἂν.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ καὶ τοὺς εὖ κιθαρίζοντας διε- γίνωσκεις, ὡμολόγεις ἂν, ἢ κιθαριστής εἶ, ταύτη διαγινώσκεις, ἀλλ' οὐχ ἢ ἵππεὺς.

ΙΩΝ. Ναί.

10 ΣΩ. Ἐπειδὴ δὲ τὰ στρατιωτικὰ γινώσκεις, πότερον ἢ στρατηγικός εἶ γινώσκεις ἢ ἢ ῥαψωδὸς ἀγαθός;

ΙΩΝ. Οὐδὲν ἔμοιγε δοκεῖ διαφέρειν.

541 ΣΩ. Πῶς; οὐδὲν λέγεις διαφέρειν; μίαν λέγεις τέχνην εἶναι τὴν ῥαψωδικὴν καὶ τὴν στρατηγικὴν ἢ δύο;

ΙΩΝ. Μία ἔμοιγε δοκεῖ.

5 ΣΩ. Ὅστις ἄρα ἀγαθὸς ῥαψωδός ἐστίν, οὗτος καὶ ἀγαθὸς στρατηγὸς τυγχάνει ὢν;

ΙΩΝ. Μάλιστα, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὅστις ἀγαθὸς στρατηγὸς τυγχάνει ὢν, ἀγαθὸς καὶ ῥαψωδός ἐστίν.

10 ΙΩΝ. Οὐκ αὖ μοι δοκεῖ τοῦτο.

ΣΩ. Ἄλλ' ἐκεῖνο μὴν δοκεῖ σοι, ὅστις γε ἀγαθὸς ῥαψωδός, καὶ στρατηγὸς ἀγαθὸς εἶναι;

b ΙΩΝ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν σὺ τῶν Ἑλλήνων ἄριστος ῥαψωδός εἶ;

ΙΩΝ. Πολύ γε, ὦ Σώκρατες.

5 ΣΩ. Ἴχι καὶ στρατηγός, ὦ Ἴων, τῶν Ἑλλήνων ἄριστος εἶ;

ΣΩ. Μὰ πῶς; Ἡ τέχνη τοῦ ραψωδοῦ εἶναι ἴδια μὲ τοῦ στρατηγοῦ;

ΙΩΝ. Ἐγὼ τουλάχιστον θὰ γνώριζα τί πρέπει νὰ πεῖ ἓνας στρατηγός.

ΣΩ. Ἴσως βέβαια εἶσαι ἔμπειρος καὶ στὴ στρατηγικὴ, Ἴωνα. Διότι, ἂν συνέβαινε νὰ εἶσαι ἔμπειρος στὴν ἵππικὴ καὶ ταυτόχρονα στὴ λύρα, θὰ ξεχώριζες ποιά e ἄλογα ἵππεύονται σωστὰ καὶ ποιά ὄχι. Ἄν ὅμως σὲ ρωτοῦσα: “μὲ ποιά τέχνη, Ἴωνα, διακρίνεις τὰ ἄλογα πὺν ἵππεύονται σωστά; Μὲ τοῦ ἵππέα ἢ τοῦ λυράρη;” - τί θὰ μοῦ ἀπαντοῦσες;

ΙΩΝ. Μὲ τοῦ ἵππέα, βέβαια.

ΣΩ. Συνεπῶς, ἂν διέκρινες ὅσους παίζουν ὠραῖα λύρα, θὰ ὁμολογοῦσες ὅτι τοὺς διακρίνεις, ἐπειδὴ εἶσαι λυράρης καὶ ὄχι ἵππέας.

ΙΩΝ. Ναί.

ΣΩ. Ἀφοῦ γνωρίζεις τὰ στρατιωτικὰ, ποιὸ ἀπὸ τὰ δύο: τὰ γνωρίζεις, ἐπειδὴ εἶσαι ἔμπειρος στρατηγός ἢ καλὸς ραψωδός;

ΙΩΝ. Δὲ βλέπω καμία διαφορὰ.

ΣΩ. Πῶς; Λὲς ὅτι δὲ διαφέρουν; Θεωρεῖς ὅτι εἶναι 541 μία ἢ τέχνη τοῦ ραψωδοῦ καὶ τοῦ στρατηγοῦ ἢ δύο;

ΙΩΝ. Μοῦ φαίνεται μία.

ΣΩ. Ὅποιος λοιπὸν εἶναι καλὸς ραψωδός, συμβαίνει νὰ εἶναι καὶ καλὸς στρατηγός;

ΙΩΝ. Μάλιστα, Σωκράτη.

ΣΩ. Ἐπομένως, καὶ ὅποιος συμβαίνει νὰ εἶναι καλὸς στρατηγός, εἶναι καὶ καλὸς ραψωδός.

ΙΩΝ. Αὐτὸ πάλι δὲ μοῦ φαίνεται σωστό.

ΣΩ. Ἄλλὰ σοῦ φαίνεται ἐκεῖνο σωστό, ὁ καλὸς ραψωδὸς νὰ εἶναι καὶ καλὸς στρατηγός;

ΙΩΝ. Ἄναμφισβήτητα.

ΣΩ. Εἶσαι λοιπὸν ὁ καλύτερος ραψωδὸς τῶν Ἑλλήνων;

ΙΩΝ. Πάρα πολὺ, Σωκράτη.

ΣΩ. Στὰ ἀλήθεια, Ἴωνα, εἶσαι καὶ ὁ καλύτερος στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων;

ΙΩΝ. Εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες· καὶ ταῦτά γε ἐκ τῶν Ὀμήρου μαθῶν.

ΣΩ. Τί δή ποτ' οὖν πρὸς τῶν θεῶν, ὦ Ἴων, ἀμφοτέρω ἄριστος ὢν τῶν Ἑλλήνων, καὶ στρατηγὸς καὶ ῥαψωδός, ῥαψωδεῖς μὲν περιῶν τοῖς Ἑλλήσι, c
στρατηγεῖς δ' οὐ; ἢ ῥαψωδοῦ μὲν δοκεῖ σοι χρυσῶ στεφάνῳ ἐστεφανωμένου πολλή χρεία εἶναι τοῖς Ἑλλήσι, στρατηγοῦ δὲ οὐδεμία;

ΙΩΝ. Ἡ μὲν γὰρ ἡμετέρα, ὦ Σώκρατες, πόλις ἄρχεται ὑπὸ ὑμῶν καὶ στρατηγεῖται καὶ οὐδὲν δεῖται στρατηγοῦ, ἡ δὲ ὑμετέρα καὶ ἡ Λακεδαιμονίων οὐκ ἄν με ἔλοιτο στρατηγόν· αὐτοὶ γὰρ οἴεσθε ἱκανοὶ εἶναι.

ΣΩ. Ἦ βέλτιστε Ἴων, Ἀπολλόδωρον οὐ γινώσκεις τὸν Κυζικηνόν;

ΙΩΝ. Ποῖον τοῦτον;

ΣΩ. Ὃν Ἀθηναῖοι πολλάκις ἐαυτῶν στρατηγὸν ἤρηνται ξένον ὄντα· καὶ Φανοσθένη τὸν Ἄνδριον καὶ Ἡρακλείδην τὸν Κλαζομένιον, οὓς ἤδε ἡ πόλις ξένους ὄντας, ἐνδειξαμένους ὅτι ἄξιοι λόγου εἰσὶ, καὶ εἰς στρατηγίας καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀρχὰς ἄγει· Ἴωνα δ' ἄρα τὸν Ἐφέσιον οὐχ αἰρήσεται στρατηγὸν καὶ τιμήσει, ἐὰν δοκῇ ἄξιος λόγου εἶναι; τί δέ; οὐκ Ἐφεσος οὐδεμιᾶς ἐλάττων πόλεως; ἀλλὰ γὰρ σύ, ὦ Ἴων, εἰ μὲν ἀληθῆ λέγεις ὡς τέχνη καὶ ἐπιστήμη οἷός τε εἶ Ὀμηρον ἐπαινεῖν, ἀδικεῖς, ὅστις ἐμοὶ ὑποσχόμενος ὡς πολλὰ καὶ καλὰ περὶ Ὀμήρου ἐπίστασαι καὶ φάσκων ἐπιδείξῃ, ἐξαπατᾷς με καὶ πολλοῦ δεῖς ἐπιδείξαι, ὅς γε οὐδὲ ἅττα ἐστὶ ταῦτα περὶ ὧν δεινὸς εἶ ἐθέλεις εἰπεῖν, πάλαι ἐμοῦ λιπαροῦντος, ἀλλὰ ἀτεχνῶς ὡσπερ ὁ Πρωτεύς παντοδαπὸς γίγνη στρεφόμενος ἄνω καὶ κάτω, ἕως

ΙΩΝ. Νὰ εἶσαι σίγουρος, Σωκράτη· καὶ αὐτὸ βέβαια τὸ ἔχω διδαχθεῖ ἀπὸ τὸν Ὀμηρο.

ΣΩ. Γιὰ ποιὸ λόγον τότε, γιὰ ὄνομα τῶν θεῶν, Ἴωνα, ἐνῶ εἶσαι καὶ στὰ δύο ὁ καλύτερος τῶν Ἑλλήνων, καὶ στρατηγὸς καὶ ραψωδός, ἀπαγγέλλεις ποιήματα, περιοδεύοντας τὴν Ἑλλάδα, ἐνῶ δὲ στρατηγεῖς; Ἡ πιστεύεις ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔχουν μεγάλη ἀνάγκη ἀπὸ ἑναν ραψωδὸ στεφανωμένο μὲ χρυσὸ στεφάνι καὶ ὄχι ἀπὸ ἑναν στρατηγόν;

ΙΩΝ. Ἡ δική μου πόλη, Σωκράτη, βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴ διοίκηση καὶ ἐξουσία σας καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κανένα στρατηγόν, ἐνῶ ἡ δική σας καὶ ἡ Σπάρτη δὲ θὰ μὲ ἐξέλεγε στρατηγόν. Διότι θεωρεῖτε τοὺς ἑαυτοὺς σας ἱκανούς.

ΣΩ. Ἄριστε, Ἴωνα, δὲ γνωρίζεις τὸν Ἀπολλόδωρον ἀπὸ τὴν Κύζικο;

ΙΩΝ. Ποιὸς εἶναι αὐτός;

ΣΩ. Τὸν ἔχουν ἐκλέξει οἱ Ἀθηναῖοι πολλὰς φορὰς στρατηγόν, ἂν καὶ ξένο. Ἐπίσης τὸν Φανοσθένη ἀπὸ τὴν Ἄνδρο καὶ τὸν Ἡρακλείδη ἀπὸ τὴν Κλαζομενές, πού, ἂν καὶ ξένοι, ἐπειδὴ ἀπέδειξαν τὴν ἀξία τους, αὐτὴ ἐδῶ ἡ πόλη τοὺς ἀνεβάζει σὲ στρατηγικά καὶ ἄλλα ἀξιώματα. Ἐπομένως δὲ θὰ ἐκλέξει στρατηγόν καὶ δέ θὰ τιμήσει τὸν Ἴωνα ἀπὸ τὴν Ἐφεσο, ἂν τῆς φανεῖ ἀξιόλογος; Γιατί, οἱ Ἐφέσιοι δὲν εἴσθε ἀπὸ παλιὰ Ἀθηναῖοι καὶ ἡ Ἐφεσος διόλου κατώτερη ἀπὸ ἄλλη πόλη; Ὅμως ἐσύ, Ἴωνα, ἂν λὲς βέβαια τὴν ἀλήθεια πῶς εἶσαι ἱκανὸς νὰ ἐγκωμιάζεις τὸν Ὀμηρο χάρη στὴν τέχνη καὶ τὴν ἐπιστήμη σου, μὲ ζημιώνεις, διότι, ἐνῶ μοῦ ὑπόσχεσαι ὅτι γνωρίζεις πολλὰ καὶ καλὰ γύρω ἀπὸ τὸν Ὀμηρο καὶ ὅτι θὰ τὰ ἐπιδείξεις, μὲ ἐξαπατᾷς καὶ πολὺ ἀπέχεις ἀπὸ τὸ νὰ τὰ ἐπιδείξεις, ἐπειδὴ ἀρνείσαι νὰ πεῖς ἀκόμα καὶ ποιὰ εἶναι αὐτὰ γιὰ τὰ ὅποια εἶσαι ἱκανός, ἐνῶ ἐγὼ σὲ παρακαλῶ ἐπίμονα ἐδῶ καὶ ὦρα, ἀλλὰ ἀκριβῶς σὰ τὸν Πρωτέα ἀλλάζεις μορφές, στρεφόμενος πάνω καὶ

- 542 τελευτῶν διαφυγῶν με στρατηγὸς ἀνεφάνης, ἵνα μὴ ἐπιδείξῃς ὡς δεινὸς εἶ τὴν περὶ Ὀμήρου σοφίαν. εἰ μὲν οὖν τεχνικὸς ὢν, ὅπερ νυνδὴ ἔλεγον, περὶ Ὀμήρου ὑποσχόμενος ἐπιδείξειν ἔξαπατᾶς με,
- 5 ἄδικος εἶ· εἰ δὲ μὴ τεχνικὸς εἶ, ἀλλὰ θεῖα μοῖρα κατεχόμενος ἔξ Ὀμήρου μηδὲν εἰδὼς πολλὰ καὶ καλὰ λέγεις περὶ τοῦ ποιητοῦ, ὥσπερ ἐγὼ εἶπον περὶ σοῦ, οὐδὲν ἀδικεῖς. ἐλοῦ οὖν πότερα βούλει νομίζεσθαι ὑπὸ ἡμῶν ἄδικος ἀνὴρ εἶναι ἢ θεῖος.
- b ΙΩΝ. Πολὺ διαφέρει, ὦ Σώκρατες· πολὺ γὰρ κάλλιον τὸ θεῖον νομίζεσθαι.
- ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν τὸ κάλλιον ὑπάρχει σοι παρ' ἡμῖν, ὦ Ἴων, θεῖον εἶναι καὶ μὴ τεχνικὸν περὶ Ὀμήρου ἐπαινέτην.
- 5

- κάτω, μέχρις οὗτου στὸ τέλος μου ξέφυγες καὶ παρουσιάστηκες ὡς στρατηγός, προκειμένου νὰ μὴν ἐπιδείξεις πόσο δυνατὸς εἶσαι στὴν ὀμηρικὴ σοφία. Ἐὰν εἶσαι εἰδικὸς καί, ὅπως τώρα δὲ ἔλεγα, μὲ ἔξαπατᾶς, δίνοντάς μου ὑποσχέσεις ὅτι θὰ κάνεις ἐπίδειξη τῆς δεινότητάς σου γύρω ἀπὸ τὸν Ὀμηρο, φέρεσαι ἄδικα. Ἄν ὅμως δὲν εἶσαι εἰδικός, ἀλλὰ χάρη στὴ θεῖα μοῖρα κατέχεσαι ἀπὸ τὸν Ὀμηρο καί, ὅπως ὑποστήριξα, χωρὶς καμία γνώση λὲς πολλὰ καὶ καλὰ γύρω ἀπὸ τὸν ποιητὴ, τότε δὲ μὲ ἀδικεῖς. Διάλεξε λοιπὸν τί ἀπὸ τὰ δύο θέλεις νὰ σὲ θεωροῦμε, ἄδικο ἢ θεϊκό;
- 542
- ΙΩΝ. Μεγάλῃ ἢ διαφορᾷ, Σωκράτη· διότι εἶναι πολὺ καλύτερο νὰ μὲ θεωρεῖτε θεϊκό.
- b
- ΣΩ. Αὐτὸ λοιπὸν τὸ καλύτερο σοῦ ἀποδίδουμε, Ἴωνα· νὰ εἶσαι δηλαδὴ θεϊκὸς καὶ ὄχι ἐπιστημονικὸς ἐγκωμιαστὴς τοῦ Ὀμήρου.